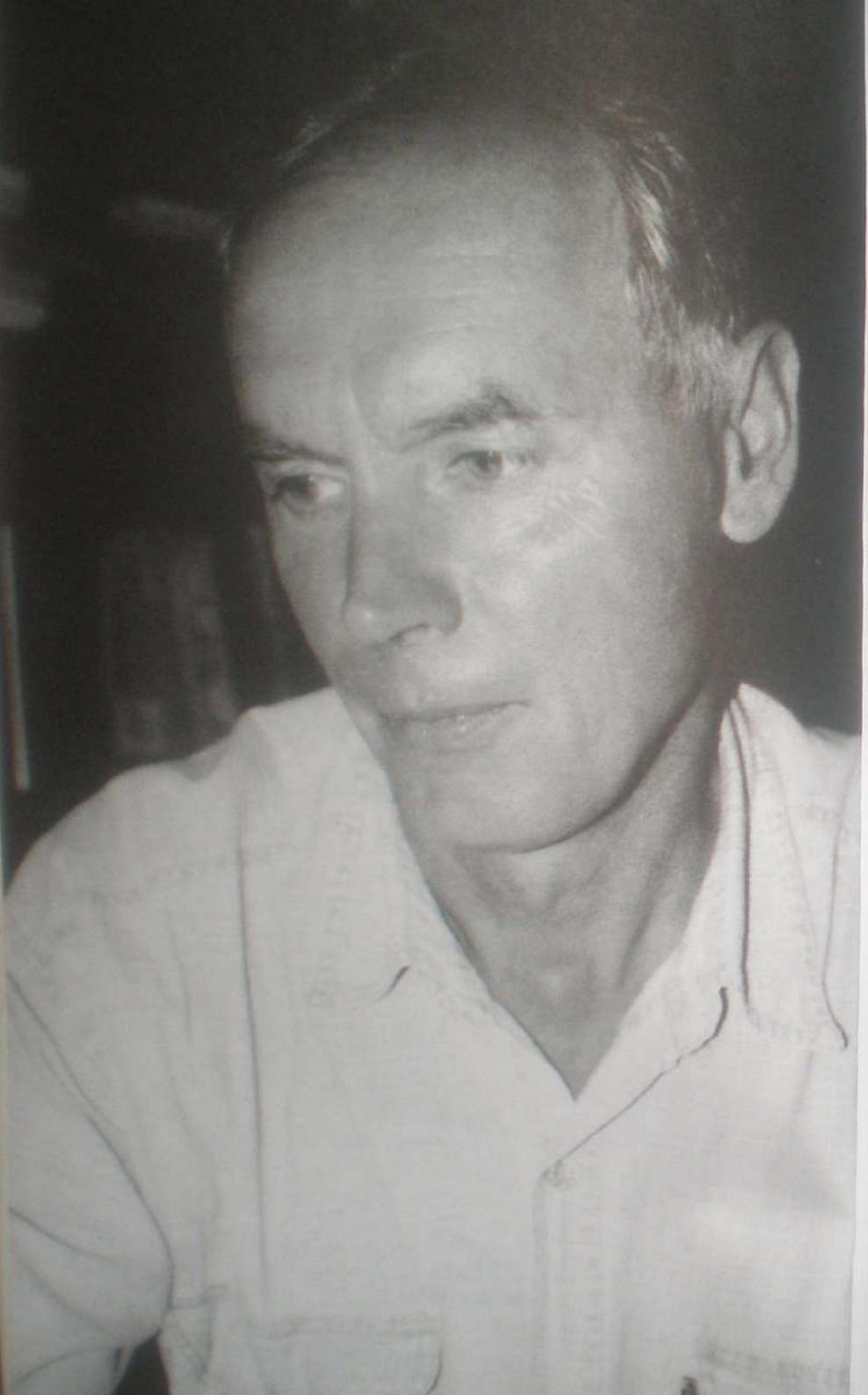

**СТАНІСЛАВ
ШЕВЧЕНКО**

КВІТИ НЕБЕСНІ
ЗЕМНОЇ ЛЮБОВІ

Пам'яті батька
Олексія Івановича Шевченка
присвячую

**СТАНІСЛАВ
ШЕВЧЕНКО**

**ЖВІТИ НЕБЕСНІ
ЗЕМНОЇ ЛЮБОВІ**

Київ
ВИДАВНИЦТВО "КРИНИЦЯ"
2006

Станіслав
ШЕВЧЕНКО

КВІТИ НЕБЕСНІ ЗЕМНОЇ ЛЮБОВІ

Поезії

Передмова
Б. І. Олійника

Співголови редакційно-
художньої ради

Л. І. Андрієвський,
В. А. Михалко

Видавництво «Криниця»
спеціалізується на виданні
художньої, науково-
популярної, духовної та
довідкової літератури,
зокрема словників,
літератури для дітей,
а також книг із історії і теорії
мистецтва, історії України,
альбомів та ін.

З питань призначення
літератури видавництва
«Криниця» звертатися за

адресою:
Україна, 02660, м. Київ,
вул. Електротехнічна, 4-А
(такти до станції метро
«Чернігівська» або «Петрівка»,
а далі — автобусом чи
трамваем до Троєщинського
ринку).

Тел./факс: (044) 545-1006,
515-7691; тел. 548-1019
E-mail: krynytsia@mail.ru

ISBN 966-7575-83-7

У новій книжці поет Станіслав Шевченко дошукується таємної суті людини в її зв'язках із космосом і витоками роду, з романтичним світом дитинства і прагматичною дійсністю, в якій нині править бал жадоба збагачення. Автор знімає запону з проявів фальші і лицемірства, випророчуючи в контурах сьогодення вічний сенс краси, добра, справедливості, честі, гідності.

У віршованих рядках поет відкриває нові грани поезії як особливого методу дослідження світу і людської душі, продовжує дивувати читача самобутнім проникненням в інтимні нюанси закоханих сердець, умінням змалювати явище сьогодення в несподіваному ракурсі.

У дещо іронічній, романтично-ліричній поемі «Кохання Мирослава у Krakovі» проглядається також істинна жорстоко-блузнірська сутність сучасних воєн, що травмують людську психіку, розбивають молоді сім'ї.

Характерними для віршів збірки є гострота думки, пластика художніх засобів, тематичне та сюжетне розмаїття.

В оформленні обкладинки використано
фото Дмитра Черебниченка.

- © Шевченко С. О., 2006
- © Олійник Б. І. Світло поезії в його долі, 2006
- © Мельничук В. С.. Художнє оформлення. 2006
- © «Криниця», 2006

СВІТЛО ПОЕЗІЇ В ЙОГО ДОЛІ

Одвіку до літературного коша найрясніше рекрутувалося новобранців із середовища гуманітаріїв, переважно — з філологів та журналістів. Затим — кількісно — пробивалися медики. Згадаймо хоча б Антона Чехова чи Степана Руданського.

Віднедавна ж — це вже знак епохи інформатики! — в літературу пішли від комп’ютера та кібермашини, як ще недавно — від верстата і плуга. Найприметнішим представником цього крила в українській поезії є дипломований інженер-програміст Станіслав Шевченко.

Народився він голодного 1947 року, як тремко сам згадує: «...у далекому чернігівському селі Грабові, обрамленому лісами, озерами, річечкою Іченькою... У тих ічнянських селах Глінка шукав пісенні голоси для Петербурзького хору..., відлучились кроки Тараса Шевченка, Миколи Гоголя, Іллі Рєпіна»...

Ці великі предтечі та славнозвісні Качанівка, Тростянець, Іржавець, де творилася українська історія, духовна й героїчна, безсумнівно, мали вирішальний чин у виборі Станіславом своєї долі. Відтак, досить зманлива перспектива, яка відкривалася перед випускником факультету кібернетики Київського університету, котрий студіював у легендарного академіка Віктора Глушкова, — була безсила проти поклику Долі, сиріч — поезії.

Станіслав Шевченко, вважай, уже старожил у літературі. За його плечима і на його позитиві — чимало збірок поезії, не обійтися прихильною увагою і читацького загалу і фахової критики. Солідний рівень його майстерності засвідчують премії й відзнаки, якими він увінчаний.

Працює поет переважно в режимі класичного регульованого вірша, хоча не цурається білого та верлібу. Мені він тим особливо близький, що прагне до завершеності, до афористичності підсумкової строфі, а інколи й до загонистої парадоксальності. Залучу для переконливості в цьому сенсі кілька взірців із його книг, присвячених першооснові — Слову:

«Якщо слова не мовлять за поета
— Відповідай, поете, за слова!»

(Збірка «Середина ріки»)

... «Сердечне полум'я-світло
Несе провісницький жар.
Слова випалює з літер
Мова — вічний гончар».

(Збірка «Дума кітариса»)

... «Епоха з печальними звіхами,
Поети у ній — не свої,
І все ж перехреєннimi римами
Освятяться стіни її».

(Збірка «Близьке ї недосяжне»)

... «Поезія —
це небесна музика,
не втиснута
в нотну алгебру.
Поезія —
це небесна музика
із ритмом
закоханого серця».

(Збірка «Закон збереження любові»)

Поет не хит्रує з читачем, не ховається від гострих протягів епохи. Він говорить об тім, що є, а не те, що комусь хочеться. Відтак, його поезіям не чужі одверті інвективи проти тимчасовців, проти тихих окупантів, які не тільки грабують матеріальні цінності, а й плюндрують наші традиції, пропагуючи духовне і фізичне збоченство.

Так змушений чинити на поклик громадянської совісті.

Найвільніше ж він почувається в стихії інтимної лірики, де сягає неабиякої вищуканості й віртуозності. Взяти хоча б:

«І в човнику вишневої пелюстки
Гойдається душа моя легка».

(Збірка «Віра і сумнів»)

Ця гілка на древі його поезії заслуговує на окрему серйозну розмову.

Портрет автора був би не завершений, аби ми хоча б не згадали про його вельми плідну перекладацьку творчість. У доробку С. Шевченка — як упорядника і перекладача польської поезії — дві антології. Твори і персоналії для трансляції він обирає і обирає не з найлегших. Взяти хоча б поезії лауреатів Нобелівської премії Чеслава Мілоша і Віслави Шимборської. Тривкішого «опору матеріалу» для драгомана годі й шукати.

Природно і вільно зазвучали в стихії рідної мови в чудових перекладах Станіслава вірші та поеми Кароля Войтили (Папи Римського Івана Павла II). Постійні особисті контакти з польськими поетами допомагають йому навзаєм відгранювати власну поетичну робітню, додавати нові відтінки й обертони до вже виробленого питомою свого поетичного стилю.

У цій віковій книзі «Квіти небесні земної любові», вдало скомпонованій за розділами, С. Шевченко залишається вірним своєї творчій манері: його душевний камертон чутливо реагує на несправедливість, аморальність, які, на жаль, ще побутують у нашій дійсності, що не заважає йому захоплюватись високими взірцями людяності, краси, гармонії світу, чистого кохання.

Насамкінець хотів би доземно подякувати поетові за його подвижницькі змагання в царині пропаганди рідного Слова. Ця його праця тим значиміша, що нині українська словесність потребує не кращі часи. Відтак, радіопередачі, які формує і благословляє в дорогу до читача Станіслав Шевченко — чудовий поет і журналіст, — нині на вагу золота. Тож побажаймо його новій книзі доброї дороги до сердець читачів, автору ж — щасливого творчого многоліття!

Борис ОЛІЙНИК

НОВИХ ЧАСІВ ПРИПЛИВИ

АНДРІЙСЬКИЙ УЗВІЗ

Крутій Андрійський узвіз!
Його краса — мов на долоні.
Це Києва мистецька вісь,
Тут крутяться людей мільйони...

Дощі осінні йдуть навкіс,
Шумить потік, спадає листя,
І на Андрійський узвіз
Виходить Майстер, наче лицар.

Каштанів стук і серця стук.
І, сном Булгакова сповита,
При повнім місяці, на брук
До Майстра сходить Маргарита.

Трамваю на Подолі дзвін,
Мов ложки срібної у склянці.
Прощається із тінню тінь
В холодних променях уранці...

Там, де святий Андрій хреста
Колись на пагорбі поставив,
Моя надія вироста
І Києва зростає слава.

І я задумуюся про
Усі пророцтва, що віками
Внизу вигойдує Дніпро,
Мов хлопчик, грається буйками.

ДУША

Ті самі світанки,
ті самі хмаринки і роси,
те саме питання
дитяче
вже стало —
дорослим...

Сумуєш ночами
в своїй оболонці
астральній,
летищ, де кінчається
чисел потік
натуральний...

Летиши ти, де світять
зірок і мільйони,
й трильйони...
Чому ж не розкажеш,
як вічні засіялись
гони?

Шматочок енергії,
диво минулого тіла,
в космічній імперії
знову
ти в снах відлетіла.

Як сонячний відблиск
у краплі води,
що на листі,
назавше колись ти
в світі помандруеш
іскристі.

Тож Всесвіту око
у тебе вдивляється пильно.
Ти фокус,
ти лакмус,
ти сутність людини
єдина.

Кружляють зорі
в небеснім танці,
співають зорі
в німому хорі,
несуть магнітні
їхні хвилі
свої дієзи та бемолі...
І осягнути ми без силі,
які насправді їхні ролі...
Які їх рухають причини,
куди їм стелиться дорога...
Наш всесвіт, може,
лиш піщинка
під босими ногами
Бога.

Ходжу собі, нуджуся білим світом
І думаю: якби душа могла
Притягувати все добро магнітом,
Відштовхувати всі частинки зла.

Але душа — це не шматок заліза
І зовсім не надійний бастіон.
Зате вона одна — до Бога віза,
Надія на небесний закордон!

ТЕПЛІ СНІЖИНКИ

I

Минуло Різдво і пшенична кутя,
І хату засіяли кожну.
А в батька так швидко минуло життя...
Це й досі збагнути не можу!

Душа — як твердиня, а тіло — туман.
Розвіявся ранок — людини немає.
І знов буревій нахиляє бур'ян,
Високі ж дерева — ламає, ламає.

II

Мріяв я про таке Ельдорадо,
де — неправда, що люди вмирають,
що сніжинки німі,
bezголосі...
А чи є у раю,
де безсмертя,
взагалі ці прекрасні сніжинки?
На малюнках Едему
немає...
Чи за ними сумуєш ти,
батьку?

ДО ГАМЛЕТА

Ти, Гамлете, славетний данський принц,
 Ти — вічний сумнів, совість і відвага.
 Будь обережний: нині навіть шприц
 Буває небезпечним, наче шпага.

У нас є теж проблеми королів,
 Хоча спадкових королів немає.
 Турніри наші — це змагання слів,
 Підступних і підтруєних обманом.

Нам Ельсінор відвідати не вдалось,
 Але ж у нас не менші негаразди:
 Як череп Йоріка — тримає хтось
 Ще череп засекречений — Гонгадзе.

Архів поволі свідчення дає
 Про голодом убитих і наганом.
 Для Гамлетів у нас уже все є,
 Лиш Гамлета свого іще немає.

Це, може, й добре, бо — нова доба:
 Не шпага — Слово більше допоможе.
 Ти ж, данський принце Гамлете, проплач,
 Що віршем цим тебе я потривожив.

НОВИХ ЧАСІВ ПРИПЛИВИ

Змивають пил і духоту
 Бурхливі літні зливи,
 Змивають наклепів сльоту
 Нових часів припливи.

Ловлю вітання на льоту,
 Всміхаюся — щасливий!
 Змивають наклепів сльоту
 Нових часів припливи.

Я вірю в зоряну мету,
 У поступ справедливий!
 Змивають наклепів сльоту
 Нових часів припливи —

Шумлять: «Не спийся, не зігнись
 І не зламайся в обмові,
 Лиш іронічно посміхнись,
 Там, де кипів у слові».

НАДІЯ

Осяяний розумною красою
Або ще краще — розумом красивим,
Майбутній світ не буде, мов косою,
Підкошувати щастя доньки й сина.

І перед злом не будем плаzuвати,
Схилятися перед мішком з грошима,
Не буде з щиріх серцем глузувати,
Де все ховає збайдужіння ширма.

Там, де потрібне слово, — буде слово,
А де потрібна дія — буде дія.
Цього чекать, я знаю, дуже довго,
Ta світ стойть — допоки є надія...

Лежало лиxo в скринечці Пандори,
Й наказано ж — її не відкривати,
Бо пошесті у ній та люте горе...
Відкрила жінка — все хотіла знати!

Ти ж скриньку роду відкривай спокійно:
У ній надія світиться на денці,
Бо в сорочки бабуся, вже покійна,
Надію вшила, що плекала в серці.

Надія ця не відлетить у вирій!
Сорочку одягни, щоб зняти втому,
Щоб зрозуміти — треба жити в мирі,
Нехай і бідно, скромно — та достойно.

КРАСА

Я і корінь, і плід, що тримається міцно за віття,
у мені всі минулі, а може, й майбутні часи.
Te, що можу відчути, я прагну затим зрозуміти.
I нарешті збагнув я призначення в світі краси!

Незрівнянні троянди пилком хочуть ніжно
кохатись! —
Переносять його прагматичні невтомні бджілки.
Кожна квітка тендітна у ніжності схожа на матір,
Вона хоче подібних до себе нести крізь віки!

Завжди рушиться світ, що стоїть на жорстоких
законах,
Ta коли ще вони й недолугі — повніший розпад!
A жага із любов'ю плоди виколисує в лонах,
I цвіте на землі, за снігами і хвищами, сад.

I для того краса, щоб у світі любов розбудити,
I вони переборють усю нерішучість і страх.
Линуть запахи ніжні, пориви безпам'ятно-дики,
De мільйони зачать — у хмільних, лоскітливих
вітрах.

НА СУД ВСЕВИШНІЙ

Можливо, померлі уже з нетерпінням
 Чекають на Суд, на Святе Воскресіння.
 А сущих же — в тому немає вини,
 Що Судного дня так бояться вони,
 Не хочуть іти із життя передчасно,
 Де веснами вишні заквітчані рясно,
 Де, наче у раї, пташкам, комашні,
 Любов'ю до жінки осяяні дні,
 Любов'ю до світу, любов'ю до Бога.
 Не їхня вина, що не вабить дорога,
 Яка в невідоме дочасно вела б —
 Так мало було ще земного тепла!
 Хай буде — що буде... Хай збудеться — віще...
 Та тільки пізніше, та тільки пізніше!

ПІД РІЗДВЯНО-ВАСИЛЕВОЮ ЗІРКОЮ

Рядками Василевими свічу
 Собі дорогу в темені й зажурі...
 Його плескали «метри» по плечу,
 Напівзабуті вже в літературі:

Немов колеса гнули із нулів,
 Метафоричну дмухаючи пінку.
 Зате був справжнім голос Василів —
 На скромну не зважай самооцінку!

Він осіянний зіркою Різдва,
 Коли в'язала мати пуповину:
 Тому вогнем народжені слова
 Так проникали в суті серцевину.

Цензура вірші тисла, як удав:
 Якби не смерть — судились, може, й нари.
 Нам, молодим, він був — як самвидав,
 Опісля офіційних семінарів.

Hi! Всесвіту спіраль — це не рядки,
 Розкручені на секс у різних «шопах»! —
 Це вірші Симоненка — на віки,
 Хоча й були в замовчувань окопах! —

Та завше за новий стояли світ,
 За правову і праведну Вкраїну.
 Народ поета втілює в граніт —
 Хай це зупинить силу короїдну!

ДОСЯГНЕМО ГАРМОНІЙ СВІТОВИХ

Закономірністю вже стала нелогічність,
 Адже народ, один із наймудріших,
 Якому блага дарувала вічність,
 Страждає так від «епохальних» рішень:
 Щедротні наші землі під водою,
 І водоростей синіх там салат,
 Ще й опромінення Чорнобиля бідою...
 І де тепер мільйони мегават?
 Була земля занадто вже багата,
 Її було нелегко вберегти
 Від ворога, а часом і від брата:
 Й князі колись рубалися — брати!
 Коли ж і далі буде нелогічність,
 Прикличемо вкраїнських ми святих,
 Подивимося правді, все ж, у вічі
 І духом мертвих, волею живих
 У віру перехрестимо свій відчай,
 У долі нашій виправимо звих,
 Народимо Боянів знову віщих,
 Досягнемо гармоній світових!

XX ВІК

Вік біг —
 на мільйонах
 тоненъких ніг-антен,
 у калошах вокзальних платформ,
 де черевики-поїзди.

Вік біг —
 як марафонець до Афін,
 але куди, куди
 побіг насправді він
 по тисячах мін,
 за яку грань,
 під зграями
 вогнених голубів,
 ще прудкіших
 від справжніх їхніх зграй,
 котрими княгиня Ольга
 спалила древлян?!

Вік біг —
 ненадійно,
 з потугою рвійною
 зусиль протилежних
 на кулі земній...
 Та він Україні
 здобув незалежність!
 Він —
 рідний,
 він —
 мій.

ЗА МОНАСТИРСЬКОЮ СТІНОЮ

Ось монастир — всеблагосна обитель.
Тут і роса, немов свята, ранкова.
Послушнику, ти майже небожитель,
Мирянам всім — для прикладу основа.

Ти сієш збіжжя, чорний хліб вчиняеш
І носиш воду з джерела святого.
Для спілкування з Богом все ти маєш,
І щиро сердно молишся до нього.

Обитель обмина мирська суєтність,
Погідністю все дише й чистотою.
Ти з плоттю борешся... Довкруг сердечність,
Окроплена водицею святою.

Тут не лунає крик на гвалт і постріл,
Сирени міліцейської тривога.
Оберігають мир — чернечий постриг
І покровительство самого Бога.

В гнізді на груші бачу рід лелечий,
Красивий, ніби з янголів пташиних...
Про подвиг я роздумую чернечий...
Ось настоятель вийшов із машини:

На похоронах був, отож — печальний,
Витягує замислено мобілку.
Її він має, мов мирський начальник,
Не відстає у техніці від віку.

Хоч це мене, усе ж, дивує трохи,
Але напевне знає настоятель,
Коли і що узяти від епохи,
Щоб не було для Божого — мов ятер...

Гудуть бджілки... Всевишньою луною,
Ген, меса пропливає над гілками...
А за стіною — пахне все виною.
Живих — розтління точить хробаками.

«Таланти» хтось проштовхує в мистецтво,
Але «коханням» визначає плату.
Манілов — брав хоч цуценят ловецьких,
А цей розпусник — вимагає ласку.

Можливо, говорю занадто різко,
Але ж серця та кривда й досі крає.
Хоч каже хтось: «Таке буває рідко»...
О ні, не рідко в нас таке буває!

А всі ж дівчата мріють про заміжя,
І кожна з них — в щасливих планах — мати.
Їм і ченців народжувати, ніжним,
Бо хто ж тут буде років через двадцять?

А доля наша досі посполита,
І правда в світі — досі за грошима...
Ти праведний, досвідчений в молитвах,
Ніяково не знизуй же плечима...

ДІМ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО

Славетні замки лицарських часів
Я хочу з цим будинком порівняти:
Але ж там стріл ворожих був засів,
А тут — для слова й музики пенати!

Були ті замки прихистком родин,
Там воїни ходили із мечами,
А тут — поет всіх захищав один,
Оперений розкриллям незвичайним.

Він доброю всіх нас захищав
У збайдужлім і жорстокім віці —
І пташку з пташенятком у кущах,
І білочку рудесеньку на гілці,

Троянди всі із правом на бутон...
Не дозволяв з'являтися Мамоні!
Красивому ж — він був живим щитом,
Тому так рано зосеніли скроні.

Неначе у молочній далині
Поета постать бачу понад ставом.
Мов кошик, сплів сонет в грядущі дні,
Вам і мені на покуті поставив:

І виноград, і яблука у нім,
Аби запахло вересневим садом...
Хай в небі дім, його незримий дім,
Із яблуками буде й виноградом!

НА СХИЛАХ ДНІПРА

Я знов у від'їзді кохана,
я знов у від'їзді,
емігрую у спогади часто,
за цю нетутешність прости...
Я на пагорбі в Києві,
мов на великій валізі,
а на гірці поодаль —
з хрестом Володимир Святий.
Може пройдуть роки
і цей пагорб тихцем розкопають,
скажуть: «Місце чудове,
елітним квартирам тут бути!» —
де, можливо, нога
пресвятого Андрія ступала.
Що їм бідний святий?!

В них, як дріжджі, прибутки ростуть.
Обговорюють нині
свої комерційні проекти,
під асфальтом гудуть
землерийні машинні «кроти».
Лиш розгублені ходять,
мов з іншого світу, поети
і лиш бачать у снах
для поезії вік золотий.

«Хліб, що звозиться з рівнини, я не буду ні продавати, ні вивозити з рівнини в якесь інше місце, крім Херсонеса».
(З присяги громадян Херсонеса, III ст. до н. е.)

На новій іномарці приїхав.
Сигналиш до рідних пенатів.
Виходиш з машини.
Розважливість
батькова
знову дратує
твою жадобу
наживи.
Не знає він слова
«трейдер»,
а ти ж приїхав зерно
по селях скупити,
за кордон продати.
Батько каже:
«Не треба».
Сумно дивиться мати.

РОЗДУМИ ПІСЛЯ ЛЕКЦІЇ З ФІЗИКИ

По-різному притягує Земля,
Хоча і є «гравітаційна стала»:
Одних тримає все життя рілля,
А других вабить лаврове гілля,
А третіх, як магніт, Верховна зала...
По-різному притягує Земля,
Допоки всіх у лоні не приспала!

ВІН І МИ

У Монреаль пакує він валізу,
Дружину іде вибирати й тестя.
Втікає з-під руїн соціалізму
Від «пережитків» рівності й братерства.

А ми — в полоні галасу, овацій,
Серед злодійства, тихого безчестя,
Заплутавшись у лабіринті фракцій,
Ждемо вже вкотре чергове пришестя.

ЖАДОБА

Прийняти можна й тисячу законів,
Та їх усі поглине часоплин,
Коли ми не почуєм віщих дзвонів,
Коли самі зневажимо один:
«Не вкрадь добро ні в серці, ні в державі —
Не спокусись та іншим це порадь...»

Який же змій улещує із жаром,
Чому злодіїв незліченна рать?

ОБЛУДНІ ГОЛОСИ

I

Це так одвіку було,
Як брали віру на злам:
Змішати добро та зло,
І все це назвати злом.

Мовляв, отакі ми всі,
Достойника вже нема.
З облуди цих голосів
Росте державна пітьма.

II

Уміють погратись нами,
Із драми зробити фарс.
Ще люд не прийшов до тями —
Лунає вже інше «Фас!».

Набридло все до нестями...
Тепер, як і ви, я — «пас».
Вивчаем на сонці плями,
Вони ж — на совіті в нас.

ПРО ЖОРСТОКІСТЬ

Немає жорстокості в погляді справжнього звіра.
У погляді справжнього звіра спокійна є сила,
І міра природна — свавілля та витримки міра,
Бездня, розгойдана голодом, — синя чи сива.

У справжнього звіра жорстоким буває лише вишкір,
Коли небезпека до нього несеється навзаєм.
Немов посміхалась вівчарка, що мала свій вишкіл —
Карати на смерть утікаючих в'язнів.

Тому до тієї людини, все ж, більша довіра,
Що супитись може миттєво, мов дощик у спеку.
Боюся в людині спокійного погляду звіра,
Можливо, інстинктом його відчуваю здалеку.

СЛОВО — СРІБЛО

«Слово — срібло, мовчання — золото»
(Народне прислів'я)

Чорнявих, все ж, карбує дужче сріблом
Неспинний час, ніж сонячно-рудих...
Знов пахне листям вогким і горілим,
Вже роздяглися повністю сади.

Уже не жаль розмінювати хвилини
На мрії всі марнотні та чудні.
Пливуть хмарини, є й на них сріблини,
Які ляшців нагадують мені.

Є чорне срібло стовбурів у росах,
Печаль безлистих, мовчазних гілок.
Для слів озимих нас готове осінь,
Що сріблом стануть, як надійде строк.

Земля у нашу генетичну еру,
Як м'яч повітря, випускає дух.
Засилля ксерокопій із паперу,
А слово — невагоме, наче пух.

У міста кам'яному лабіринті
Ми забуваємо, як пахне сад.
Про другорядне звикли говорити,
Забувши суть, — лакуємо фасад.

В культурі нерозбірлива всеядність,
Еклектика моделей світових.
У вищі сфери відлітає Ясність,
У трансі бог слов'янський Світовид.

ПОСАДОВЦІ

Чи вас хапав раптово пес за літки,
Що вискочив з-за хвіртки чи з-за рогу?
Так посадовець може вас вхопити,
Якщо до пільг заступите дорогу.

Хоча не так, напевне, ще болючіш,
Бо не за літки білимі зубами,
Бо мертвa хватка в нього — аж за душу
Беззахисну — лайливими словами.

Такий не вхопить бовдура із «дахом» —
Тупицю, у якого сват десь вище.
Такий і сам посватаний зі страхом,
Із пїтетом зирить на «горище»,

Бо хтось його десь нижче запроторить,
Коли він можновладцю не догодить.
Тобі тут мужність буде — лиш на горе,
Але ще гірше, як ламають гордість.

Нам посадовці не такі потрібні,
Які нас розпинатимуть від ляку!
Достойні ж — є! Вони мені — як рідні.
А є й такі, що схожі на собаку.

Не згоджується на існування зла
Лише тому, що це безпечно, зручно.
Борися, щоб надія ожила,
Хоч ти — одвічних сумнівів заручник.

Кохану ніжну выбери собі,
І мрію споглядай, неначе зірку.
Навчися — часом зупиняти біль,
Що кожного бере на перевірку.

ДИСКУСІЯ ПРО КЛОНУВАННЯ

— Для людства необхідні процеси пізнавання,
та треба в таємниці тримати результат,
загрозливий для нашого земного існування.
Не треба легковажити: новий печальний факт-
суцільна ейфорія тепер від клонування.

— Мільйони душ бажають в нові тіла вселитись,
хоча до цього, згоджусь, багато є питань,
та мріють душі ті кохатись, веселитись:
клубочаться в ефірі, де між світами — грань.
Це, певно, виправдовує початки клонувань!

«...То ж віддавайте кесареве кесарю, а Боже — Богу!»
(Мт. 22:21)

Звертаюся до кого? Невідомо...
Незримий і множинний адресат,
Але ж сумління вже впадає в кому,
Й комп'ютерний не допоможе сайт.

Не допоможе наше славослів'я,
Фонтани екзальтованих ідей,
Коли зневіра цілиться в міжбрів'я,
Коли життя принижує людей.

Хай кесареве — візьме собі кесар,
Бог візьме Боже, людяність — своє...
Найбільший нині на землі агресор —
Жадоба, що у душах постає.

«МАЛІ» ВІЙНИ

Один її син
вже зоря, вже зоря —
застрілений був на скелі.
А інший
повільно йшов, догорав,
як марево,
у пустелі.

А хтось давав
хабаря війні,
аби косила
неспинно...
І що йому
страждання земні,
і що —
до чужого сина?

ЧАС І ОЦІНКИ

Багато ще оцінок змінить час,
Мов ціни на залежані продукти.
Інакшими в нашадкових очах,
Аніж в очах сучасника, їм бути.

Є спільна риса багатьох слов'ян —
Реальність пропускати через міфи:
Іде духовний злак, а де бур'ян,
Нелегко — в одночассі — зрозуміти.

ХТО МИ?

Комп'ютерне м'ясо,
епохи речники,
сполучники
в іншомовному
реченні?
Ні се ні те...
А проте,
все ж,
хто ми?
Козацькі нащадки,
чи манкуртів предки,
гастролери еротики,
ляльки в театрі абсурду,
родичі Чуда-Юда?
Ні се ні те.
А проте,
все ж,
хто ми?
Зубчаті передачі
під педалями
зиску,
страху,
жадоби,
охололі
жаринки
любові?
Ні се ні те...
А проте,
все ж,
хто ми?

ПРОСТОТА

Зав'язла Простота в повсюдній твані,
Немов перевелась на білім світі.
А Пустота лакує сірі грані,
Як та кокетка посинілі нігти.

Втрачає Простота свою величність,
А Пустота повсюдно пнеться в люди,
Безликість знов маскує у столичність
І служить царству пишної облуди.

* * *

На епосі шрам —
Сексуальний шарм.

Пророки — у ризах,
Красуні — в стриптизах.

Казанових, дон-жуанів —
Наче на лотках бананів.

Йдем з романтики балад
У мургість клоунад.

НЕВЖЕ?

Йде покоління — вирване з корінням
З глибин землі, а може, й праземлі.
Це внуки наші — неземне насіння,
Мов у гусей відльотних на крилі,
Полинуть до Америки і далі,
Вітчизну іншу візьмуть напрокат.
Без українських житимуть реалій,
Забудуть нас у шумі естакад.

НАД ГОРОСКОПОМ

Дякую вам, двом янголам,
що в час моого народження
пильно чергували,
за небесним графіком,
над моєю колискою.

Дякую тобі, Афродито-Венеро,
що вискочила,
як ошпарена,
з морської піни
і засяла зіркою
на досвітньому небі,
лиш я з'явився на світ
і заплакав.

Дякую тобі, Музо,
Що якось вирвалась
від поетів,
на мить схилилась
наді мною
і шепнула
кілька рим.

Дякую тобі, Зодіаку,
що народився Близнюком,
хоч який же близнюк я
без брата?

Дякую тобі, доле,
що це сталось у п'ятницю,
після дня святого Миколая.
Тепер все життя
чекаю
від нього
дива.

ЖИТТЯ

Життя протікає
між пальцями,
в потисках рук:
від вітань
до прощань.

Життя затихає,
мов потяга стук,
мов луни
вже зайвих
повчань.

ГЕНРІХ ШЛІМАН ЗНАХОДИТЬ ТРОЮ

Знов цей романтичний блукалець копає планету,
 З лопати стікає прочовганий світом пісок.
 Він вірить Гомеру, найбільшому в світі поету,
 У товщі віків просувається знову на крок.

Вже вкотре шукає розгадку в самій «Ілліаді»:
 Він певний, що Трою над морем сховав Гіссарлик,
 Цей пагорб із каменю й попелу став на заваді
 До скарбу Пріама, де срібла і золота блиск.

Все глибше і глибше віків огорталиме порох,
 Але він підтверджує всю правду Гомерових слів.
 І місто, звойоване греками, знайдеться скоро!
 Ахейців, що рушили в Трою, вчувається спів.

Він втратив усе: респектабельність, навіть

Лиш юна Софія із ним — вона вірна одна...
 мільйони
 Знов догми ученого світу, неначе прокльони,
 Та знайде він Трою і осуд мине, як мана.

I ось нагорода безмірна, і радість, і драма:
 Хоча й помилився (відкрилися залишки стін
 Древніші за Трою, за місто-легенду Пріама),
 Ale ж він і Трою відкрив — саме він... саме він...

НЕПЕРЕРВНІСТЬ

Все більше я зв'язаний з тим, що вже стало
 корінням,
 I з тим, що у Божім проекті є тільки насінням.

Все більше я зв'язаний з тим, що покинув недавно,
 I з тим, що покинув давно, та воно все страждало.

Все більше я зв'язаний, хоч неминуча розв'язка,
 Bo кожна людина у всесвіті — бідна мурашка.

Все більше я зв'язаний пам'яттю, серцем, виною
 I з тим, що — до мене, і з тим, що надійде за мною.

Люблю неперервність у всьому, нехай і з вузлами.
 Розв'язка ж — є завжди початком новітньої драми.

З розпачем і зневірою
Минуле наше — баласт,
Де ж той баланс над прірвою,
Який порятує нас?
Незримого лука стрілами
Болюче знов ранить час.
І тільки любов — над прірвою
Тепер єдиний баланс.

ХРОНІКА ЖОВТОГАРЯЧОГО МІСТА

(Цикл)

I

Від мінуса йде струм в життєвім колі,
Хоч багатьом здається — від плюса.
Напруга й струм — від зла ідуть, сваволі,
Коли духовна нищиться краса.

I люди до Майдану йшли поволі,
Здригнувшись від великої брехні,
Стрічки жовтогарячі в них — паролі,
Довіри знаки в ці холодні дні.

II

Є палиця в бійця. В щиті — щілини,
На демонстрантів дивиться крізь них.
На щит поклала дівчина жоржини,
І блиск прицільний у зіницях зник.

Поклала інша дівчина троянди,
І лагідніють очі за щитом.
Юначе! В серця запитай поради —
Хай відізветься щирістю й добром!

III

Не підніми на свій нарід рушницю,
Не будь готовий у юрбу стріляти!
Опустить Мати Божа плащаницю,
Людей затулить Божа Благодать.

Не тисни на курок в запамороччі —
Вже б краще палець відсікти руки!
Не зможеш людям подивитись в очі,
І проклятим ти будеш на віки.

Це Місто виростає не зі стін,
А з плоті Слова і людського духу,
Хоч за щитом у касці — воїн-тінь
Чатує кожну нашу спробу руху.

Вже пробує відтиснути плечем,
Невидиме тримаючи в правиці.
Ні, не ударить гумовим мечем —
Й сміливо треба в очі подивитись!

І прояснилось — відійшов «спецназ».
Нарешті радість у серцях юначих!
Мов наречена кожного із нас —
Надія йшла в стрічках жовтогарячих.

V

«Вони ідуть немов на дискотеку», —
Сказав тюхтій, приплівшись на Майдан.
Ні! Ми йдемо — немов прочани в Мекку,
Стрічати повний місяць Рамадан.

Ні! Ми йдемо — як хворі у аптеку, —
Щоб від брехні душа не полягла.
Ми ідемо, неначе спраглі в спеку,
Попити — віри й правди — з джерела.

Не ділимось на «наших» і «не наших»,
На «схід» і «захід» — не такі дурні!
Ми на Майдані нині вже інакші,
Де мчить зима на білому коні.

VI

Жовтогаряче світло хризантем
Несе юнак увечері коханій.
Пріоритет «жовтогарячих» тем
У хроніці планетно-епохальній.

Жовтогарячі пелюстки троянд
Просвітлюють усталені закони:
Сліпці, прозрійте! Це не хіт-парад,
Це стук сердець вас кличе у колони.

Розвійте сумнів! Це не темний бунт,
Якого зрада візьме у тенета.
Це наша суть, це наша вже майбуть,
Якій аплодуватиме планета.

Жовтогарячим світлом хризантем
Юнак вітає радісно кохану...
Сьогодні сніг всю сірість замете,
Від фальші й зла забальзамує рану.

VII

Коли тривога висла, як мара,
Коли терплячість вже перепорила,
Тоді сказала молодість: «Пора!» —
Й розправила жовтогарячі крила.
І дзвонами до неї говорила
Священна Володимирська гора.

Напевне, крила скріпловав не віск,
Напевне, це не справа рук Дедала.
Ні разу навіть за минулий вік
Стількох ще мирна дійсність не збирала.
Мов лицарі без страху і забрала —
Зливалися у вуличний потік...

Хрестатик... Ніч... Диміла «байкер-піч»,
До неї приєдналася «буржуйка»,
Немов з минулих припливла сторіч.
Під носом в когось — льодова бурулька,
Та в казані вже юшка смачно булька,
Кобзар співа про Запорозьку Січ.

VIII

Колись французький інженер Боплан
Козацький одяг змалював, намети,
Укріплення, гармати і мушкети,
Лишив нащадкам ще й фортеці план.

Та все ж найкраще змалював Майдан,
Де вибирали гетьмана для Сіці,
На ньому й стовп стояв для покарань —
Не раз там били за брехню, й не двічі...

I нас тепер об'єднує Майдан!
Хоч іншої епохи вже прикмети,
І стяги інші вітер розгойдав,
І не шапки козацькі тут — кашкети.

Та все одно кричить народ: «Ганьба!»,
Свій вибір захищаючи і правду,
І все одно не любить він браваду.
Ті ж істини — хоча й нова Доба.

IX

На постаменті жінка величава
Над головою підняла калину.
Та скульптора не всі вітали: «Браво!»,
І закиди лунали без упину.
Стояв тоді Майдан — немов оправа,
Яка ще не обрамлює бурштину.

Та ось Майдан наповнився народом —
У єдності ми стали тим бурштином!
Уповні зрозуміємо лише згодом,
Яким тоді це трапилося чином:
Можливо провидіння вічним кодом,
А може — протиріч бурхливим плинам.

Але вже ясно: в цій перебудові
Покладені зусилля не пропащи!
Народ у Дії постає і Слові,
Хоч недруг лють метає, мов із праці.
Ми скульптору тепер уже готові
Сказати: «Браво!».

Тут — надії наші.

X

Цей день новий виводить правду з коми,
Нас піднімає, наче Божий ліфт.
Якщо це революція, то що ми
Робили стільки «незалежних» літ?

Коли ж лиш еволюція щоденна
І вже багато дечого збулось,
Чому душа тремтить, немов антена,
Й здається, в космос посилає SOS?!

Оговтався принишклив десь чиновник:
Мовляв, нема загрози для посад...
Та є Майдан — гіантський ткацький човник
І тче майбутнє вічності верстат!

XI

Політик хитрий робить напівкрок,
Щоб впали ті, що йдуть широким кроком
В таємну яму, щоб завили вовком, —
Мовляв, це за сміливість ім урок!

Політик мудрий проклада місток
І вдумливим спостерігає оком,
Чи зрада не чатує десь під боком —
І протиріч розплутує клубок.

XII

Одну свободу нам дали згори,
Але вона вела таємно в кризу,
Хоч звично всі клялись на прапори...
Свобода справжня — завжди йде від Низу

Від Низу, де Майдан був Січовий,
Від Низу, де в Майдан тече Хрещатик.
Де Кіш тепер сучасний, польовий
Усіх навчив громаду поважати.

Колись Бодан гадав: «Ми — на коні!» —
Та суть зав'язла в акти і дебати.
І та печаль пекла нас ночі й дні —
Було, що й Слово винесли із хати.

І нині творять «ні», хоч кажуть «так»,
Вже ті «свої», що мають владу й пільги.
Та бурштиновий нам засяяв знак,
Щоб ми в минуле знову не прибігли!
(XI. 2004 — I. 2005)

НАБЛИЖЕНІ ДО ВІЧНОСТІ ПРОСТОРИ

СІВЕРІЯ

Хоч незнайома йде людина,
В ній сіверіця — пізнаю!
Моя земля не серединна,
А в України на краю.

Моя земля ще від Бояна,
Квітучого слов'янства віть.
І білорус, і росіянин
Сюди ідуть погомоніть.

По ній, мов по зорі Північній,
Вкраїна визначала шлях.
Тут вірою долали відчай,
Тут мужністю бороли страх.

Ліси її величні й ріки.
Від снігу — зоряна свіtlінь...
І я колись отут навіки
Лишу свою небесну тінь.

ВІДКРИЄШ ВІЧНІСТЬ

Хоч як у небо пильно не дивись,
Та не побачиш те, що бачив Данте.
І жодної з фатімських таємниць,
Як вибрали, нам не дано пізнати.

Не говори упевнено про рай —
Ми доземних світів не пам'ятаєм.
У часоплин дивись, як водограй,
І ти відкриєш вічність — рідним краєм.

Як верховіття має власну вись
І власну глибину земне коріння,
Так є у нас найбільша з таємниць —
Із ласки Божої постала Україна!

УКРАЇНІ

Дивлюся у твої зелені очі
Світанками з легкого кришталю
І, згадуючи, бачити не хочу
Останнього, осіннього жалю.

І, згадуючи, бачити не хочу
Я холодом розвінчану красу,
Коли вітри сніги пророчать
І хмари — хмарами несуть.

Цілують бджоли вишню і черешню,
Усе тепліші води голубі...
Але любов свою та руки чесні
І в холод лютий я віддам тобі.

ТАРПАНИ В ЧОРНОБИЛІ

Летить біля Чорнобиля тарпан
З лошицями, росу збиває вранці.
Він тут вожак, суддя, всевладний пан
В одній із найвільніших резервацій.

В зіницях — іскри багатьох віків.
Де просторінь імлою оповита,
Ляклово тіні щуляться вовків,
Бо, наче ядра, б'ють його копита.

Не знала спина сорому сідла...
Забив коня-суперника в двобої:
Він це зробив не від жадоби зла,
А від жаги шаленої любові.

Ніхто не сміє кинути аркан
І браконьєрська не чатує куля.
В яке майбутнє поскакав тарпан,
І скільки накує йому зозуля

У зоні цій радіаційних літ?
А може призвичайтися навіки?
Вдивляється у нього вчений світ,
Нові переглядає фотознімки.

Чи сповнить кінь призначення своє?
Прийдешнього не привідкрити ширму...
Боками кінь на сонці виграє,
Напружуючи легко горду шию.

МІЙ ТАТО

Не міг свого я тато пам'ятати —
Мені про нього лиш розповідали.
Носив мене маленького по хаті,
А мама то молилася, то ридала.

Ходив востаннє батько в гімнастерці,
Просоленій, просмаленій війною.
Спинилося його зболіле серце,
І засвітилась мама сивиною.

Минали дні, літа, але здавалось,
Що він і досі нерозлучний з нами,
Бо слово «тато» у душі зсталось
Святе і не затъмарене роками.

ВЕСНЯНИЙ СПОГАД

Бумеранги ключів журавлиніх
вертаються в тиші весняну.

Бурульки стікають по ринвах
у вигляді крапельок синіх...
Кораблик з паперу
в струмочку пускаю.
І мокрі мої чобітки вже,
і чуб запотілий...

Ключем журавлиним
дитинство своє відмикаю.

ХАТА У ГРАБОВІ

Не лиш від того, що високий зростом, —
Вклонився до вишневих гілочок.
З одвірка ключ кивнув цибатим носом,
І клямка показала язичок.

Я народився тут... Пізнала, хато?
Вже батько й дід розтанули, як дим...
Було тут рідних голосів багато,
А ще дитячих радощів і див.

І рік тоді ішов мені лише п'ятий,
І світ ласкавий був од ластівок.
І тут вела мене за руку мати
У рідний сад — мій перший дитсадок.

Кожна людина щаслива
Вже тим, що з'явилася на світ,
Що бачить світанки
з м'яким переливом
Весною заквітчаних віт.

Кожна людина нещасна —
Земних не минути їй бід,
Бо в'язень вона
невблаганного часу,
А смерть — у незнане політ.

Лише залишається віра
Й надія тримка, наче пух,
Що є благодать та небесна,
безмірна,
Де вічно кружлятиме дух.

ОЗЕРО В ОЧЕРЕТИ

Доки сумніви-хмари
Не укутали серце —
Подаруй ти нам чари,
В очереті озерце.

Доки тихо у долі
І душа незрадлива —
Освяти нас водою,
Подаруй ти нам диво.

Доки грім не гуркоче —
Не плещи про розлуку.
Цвіркуни хай сюркочуть,
М'яко стеляться луки.

ПОВІЛЬНІ ВЕСНЯНІ СУТІНКИ

Пливуть хмарин пір'ясті каравели
На месу довгожданої весни.
Дивлюся на пташині каруселі,
І світ кружляє, повний таїни.

Неначе янгол перекинув море —
Запінилося небо у садах.
Мое майбутнє ще таке прозоре,
Із соломинок сонця в нього дах...

Непоказний маestroолов'їний
Дає концерт у сірім сюртуку.
З-за пагорба засяяв місяць срібний,
Туман вуаллю огорнув ріку.

З РОСИ Й СТРУНИ

Тут найсмачніші огірки із кропом,
Сивухою ще гострять гранчаки.
Зaproшу тебе в село, Європо,
Де не асфальт — баюри, рівчаки.

За Сталіна в нас багатьох «урвали»,
А нині кожний хтозна-як вмира,
Бо ж обкрадають, як і обкрадали, —
І нині всенародна це журба.

У Ніжині лиши, Європо, «форда»,
Чеши на «запорожці» навпрошки.
(Хоч ти своїм автодизайном горда,
Покришки полетять, як пташечки).

Можливо, побуваєш на весіллі:
І там попса під хмарами пливе.
Але народна пісня на застіллі
Навіть глухого візьме за живе!

Народна пісня ще не під наркозом.
Відвідай хор сільський — оце ансамбль!
З роси й струни, здається, голос кожний,
З таких, як Глінка віднаходив сам!

Ген посередник дачні зводить мури,
За ними й церкви вже не бачить він.
Ні, посередник наш не вельми мудрий,
Ілюзія, що він — мов Насредін.

Та посередник і не лох, між іншим.
Чого він перепродує зерно? —
Бо від Європи хоче жити не гірше,
І пити нерозбавлене вино.

Наш піт на землю ту, яку орали,
Сльоза ж — на мексиканський серіал.
А в гніві є і вивихи моральні,
Бо за межу, буває, зблисне сталь.

Вітрила наші — білі стіни хати,
А наш город — козацький корабель.
І буде ще по-справжньому багатим
Цей край із найродючіших земель!

ПРОВЕДЕ БАТЬКІВСЬКИЙ САД

Я навпрошки іду до осокорів,
Де про дитинство листя шелестить.
Душа летить метеликом прозорим,
Дух предків, може, ще її простить.

Мов за часів трипільських, попід вітром
Жита про вічність трепетно шумлять.
Мене нарешті відпустило місто,
Й сюди прийшов, мов зайчик, погулять.

Просвітлюють думки лілеї в річці,
Тривога тихне в плюскоті качат...
І проведуть слізинками порічки,
І гілкою махне батьківський сад.

У сподіванні на майбутнє щастя
Я і не думав про можливе зло,
Де кожна квітка — чашечка з причастям
Мого кохання, що отут цвіло.

Я і не думав про чиєсь намови,
А думав про слова любові й час,
І рідні, нині знищенні діброви,
Що, вірив, мали вічність про запас.

Мільйони ненароджених ще духів
В повітрі відчував і шумі вод.
Чи випустить ростки коріння дуба?
Мовчить пеньок у звивах, мов кросворд.

Крізь просіки майбутнього не видно,
Крізь вирушки іде прогрес убік,
І плаче зайченятко безневинне —
Так само, як у горі чоловік.

СПИЛЯЛИ ДУБА

Спилили в лузі вікового дуба,
І він упав у трави горілиць.
Утерли піт похмурі лісоруби,
Повільно битим шляхом потяглись.

На пні сирому рожевіли кола,
Здавалося, тремтіли, мов живі.
Коріння ворушилося від болю,
Та все ж — пустило паростки в траві.

Ще може крони виросте столітня?
Текли в стебельця соки із глибин.
Та згризли кози пагони за літо,
Аби ж тоді лишився хоч один!

Знесилів пень — уже не стало соків.
Чи не тому в дуплі помітив я
Недобре і некліпаюче око?
Важким клубком лежала там змія.

СЛИМАК

Ти куди повзеш, слимаче,
 І несеш свій дім,
 Хоч ніхто у нім не плаче,
 Не сміється в нім?
 І немає слимачихи,
 Жвавих слимачат.
 То ж нема на старість втіхи,
 Стіни лиш мовчать.
 Залишився ти незмінним,
 Нерозважливо-повільним.
 Чом ти не стаєш значущим,
 Розбудовчо-слимачущим?
 «Бог мене задумав так», —
 Відповів мені слимак.

ЛІТО

Літо — куди не глянь!
 Літо — пора притулянь:
 бджілки до квітки,
 парубка до дівки,
 метелика до бабки,
 жучка до кульбабки,
 русалки до річки,
 п'янички до діжки...

Добре горобчику,
 добре синичці
 і хмелю, що в'ється
 по тітчиній тичці.

ДЯТЕЛ

Два дубочки сухі — як морені:
 Мо' слізами змочили припутні?
 Ті дерева привіз до двору я,
 Обчухрав, попиляв на дровітні.

— Тобі, дятлику, ліс не дякує:
 Від жучків і берізка в'ялиться.
 Білокору, ледачий дятлику,
 Теж спиляю — зимою спалиться...

Дятел виглянув, ой, зажурено,
 Подивився мені у душу аж:
 «В мене крильце зламане бурею...
 Не лікую дерев — нездужаю».

СОН ПРО НЕБЕСНЕ
ЖИТО

Орли орали небо,
 крильми орали небо,
 падав пух у борозни,
 в пір'ясті хмари склався.
 Сонце жито сіяло,
 Сонце жито сіяло —
 мозолі натерло
 ввечері криваві...
 Зашуміло жито,
 зашуміло жито —
 янголи скосили
 і обмолотили.
 Запрягли Бика рогатого
 у Воза Великого,
 повезли Чумацьким Шляхом,
 розсипали...

НА ПЕРЕЛОМІ ОСЕНІ

Як осінь віддалятись не хотіла,
Усе тяглася до тепла, до світла!
Ударив холод в сонячне сплетіння
З тоненьких ниток бабиного літа.

І осінь натягla на себе ковдру,
І світ став білим, наче молочарня.
Та справжній сніг ще випаде не скоро,
Ще виплачується осінь на прощання.

НЕ СКАЗАВ ПРО ЛЮБОВ

Вранці умилася росою земля,
Вдень — дрібен-дощиком, сірим, осіннім...
Жінко, я бачу тебе вже здаля,
Може це тільки проекція тіні?

Виплесне смуток, мов тала вода, —
Мрія несповнена серденько стисне.
Час проминув, як була молода,
Час проминув, коли ти вже навмисне

Все молодилась у зрілих літах,
Бо залицяється у паходах літа
Той фронтовик, що підбитий, мов птах,
В танку обпечений, та не зігрітий.

Стався у нього невдовзі інсульт —
Надто раптово, не встиг він сказати
Щось про любов... Ті слова донесуть,
Може, небесні істоти крилаті?

Чом не летять в небесах журавлі?
Чи проминають, захмарні, в мовчанні?
Око небес непрозоре — від сліз,
Очі незрячі твої — від печалі.

БЛУКАЛЕЦЬ

Знов ієрогліф знака Зодіака
Покличе до примарної мети,
Аби не прикормився, мов собака,
На кухні біля теплої плити!

Аби не прilаскавився до літки,
І до тих рук, що заберуть мій час,
На повний місяць буду сумно вити
За горопашних і безвольних вас.

Дрімучим лісом буду я блукати
З іскринами нічних багать в очах...
Я попливу по заводях булькатих,
Але не кинусь на службове «Фас!».

ОСІННІ ДЕРЕВА

Попід небесні острови хмаристі
Бабуся-осінь вигнала гусей.
Згасає літо в полум'янім листі,
І дивимось інакше ми на все.
Як спатиметься вам, деревам, у завії?
По-справжньому вже буде білим світ!
Незримі ваші очі, ваші вії,
І мовчазна, а не співуча, віть.
Межи людей пора приходить шлюбів,
І на Покрову — женихів чекати.
А вас нехай завія приголубить,
Щоб до весни німотно не ридати.

Мене втомили міста голоси,
І на асфальті не відчув опори:
Тепер умиротворюють ліси,
Наближені до вічності простори...

Затриманий на гілочці листок
Мені тремтів і падав до криниці —
Немов мембрана, золотий місток...
І погляд був метафізичним киці...

Темнів, як од правіку, небосхил.
Зірки — мов маяки в космічнім морі.
Павук займався міцністю стропил,
Коли ввімкнув я світло у коморі.

ПІД ПОВНИМ МІСЯЦЕМ 2002 РОКУ

Поплив над лісом і над полем,
Над мріями наївних дів
Такий високий місяць повний,
І далі повнитись хотів.

Він загадковий, він астральний,
Під ним ворожать чаклуни:
Про незвичайний рік дзеркальний
Щось таки відають вони!

Що принесе нам симетричність
З нулів і двійок в ритмі днів?
Яких майбутніх мас критичність,
Які закляття чаклунів?

Чому мій пес на нього виє,
Як ще не вив... Чому, чому?
Нарешті — снігова завія!
Зник — наче в сріблому диму.

І дав наказ усім припливам
Не забувати про відплів.
Тремтливим нас осяяв дивом,
Про вічне думи засвітив.

ПОЛЮВАННЯ НА ЛОСЯ

На лося йшли, як випав знову сніг:
Прогавили за першим сніgom лося —
Хтось молодий прицілитись не зміг,
Помпезне полювання не вдалося.

Набрав нових мисливців слідопит,
Хизуючись в афганському бушлаті,
Якого в інваліда прикупив —
Щось на харчі лиш довелося дати.

В імлі виднілись обриси антен,
Бо в приміській це відбувалось пущі...
Удачу віщував зимовий день,
На спуску — палець, душі — непорушні.

І слідопит чаївся за кущем
Кошлатого, засніженого голоду, —
Немов під маскхалатом чи плащем.
На лося теж свою рушницю зводив.

Той лось шукав коріннячко в снігах,
У землю мерзлу ударяв копитом,
Але побачив: ліс у ворогах!
Його двоногі звірі хочуть вбити!

На голоду кущ летів шалено лось,
Розширилисі від остраху зінці.
І слідопит прицілився: ось-ось
Звір упаде від кулі-бліскавиці!

Та потім все здалось жахливим сном:
Чийсь інший пролунав дочасно постріл —
Поранив слідопита у стегно!
А хто стріляв — ще невідомо й досі.

Зробили ноші із товстих гілок,
І слідопита понесли невдахи.
У сніг шурхкий провалювався крок,
Галдикали ворони, як гадалки.

А лось усе летів, мов буревій,
Хоч стихли вдалині давно прокльони.
Людей, а не вовків, боявся він!
Втікав аж до Чорнобильської зони.

ЗУСТРІЧІ РІЗДВА

I

Летять сніжинки під небес копірку,
 Їх вуличний освітлює ліхтар...
 Різдво! Різдво! Чекаю першу зірку —
 Стاء чутливим серце, мов радар.

У цей зимовий вечір, трохи вогкий,
 Вальсує романтично заметіль...
 В кімнаті свічки воскрешаю вогник,
 А мати подає кутю на стіл.

II

Я запах згадую куті
 У дідовій старенській хаті.
 Ікони — ніби золоті.
 В іконах — янголи крилаті.

У рушнику носив кутю
 Своїй хрещеній —
 горщик повний.
 Тепер несус я по життю
 В іскрінках снігу
 світлий спомин.

III

Бували різні зустрічі Різдва...
 Нас, юних, в лісі вабила ялинка,
 І ми зйшли на станції Гребінка,
 А це вам не столиця, а «глибинка»,
 І в лісі кожна гілка — тятива.

«Христос родився!» — чулися слова,
 Хоч ми мовчали всі... Був ліс — величний,
 Мороз — міцний, неначе спирт медичний,
 А храм ялин — бароково-готичний
 Із месою вселенського Різдва.

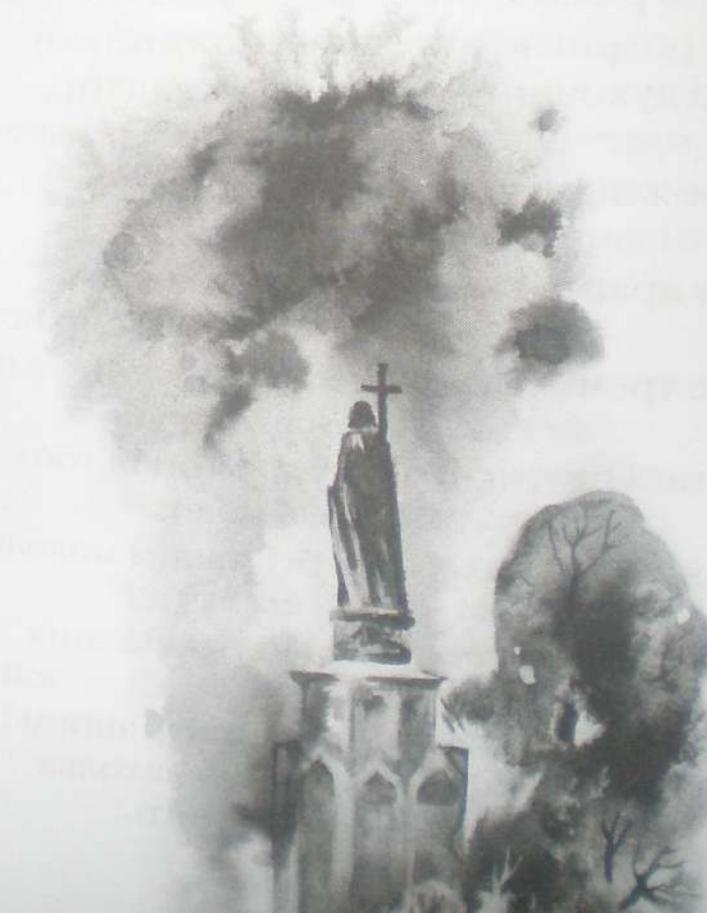
ТИША

Був світ — неначе кінофільм Кусто:
 Удень густа відмерехтіла хвища,
 Атиша ця — без жодного авто —
 Була усе змістовніша і глибша.
 І слова тут не вимовив ніхто.

Ялин у небі танцювальний плин —
 Зелених, граціозно-одноногих.
 Я був тоді на обшир весь — один.
 Іскрився сніг у світлі білих ширм,
 Ховаючи вже й смужечку дороги...

Взяли ялини темінь на списи...
 Здалеку вогник мерехтів у хаті.
 А лижі, задираючи носи,
 Хвалилися, які вони крилаті.
 У них такі скрипучі голоси!

ЗОРЯ ЗЕМНА МОГО КОХАННЯ

За любовні чекання і досі я вдячний фортуні,
Бо пізнав молодим найпрекрасніший —

пристрасний світ!

Вже не бачать мене самовпевнені, горді красуні
На своїм п'єдесталі квітучо-черемхових літ.

Серед запитів різних, всіляких моральних ревізій,
Лиш любов розриває нудотну запону пітьми
В комуналці духовній — де плеєр, музцентр,

телевізор.

Бо тоді анти-я під сузір'ям шугає крильми.

З п'єдесталу красуня поблажливо-зверхньо
всміхнеться:
Вона п'янко тремтить лиш на юний вогонь, а не
Любити рими і ритми, та більше — биття того
сердця,
Що у грудях юнацьких... І я ж був таким молодим!

Де фонетика пристрасті-ласки в знеможених
зойках?
Де метафора наших цвітінь в таємниці зіниць?
Інша панна-князівна. У неї широкна наколка
І веселе, примхливе бажання — зманить!

ЛІТНІЙ СПОГАД

У травні ти не подзвонила!
В яких ти снах? В яких світах?
Магічна сила полонила
Тебе у пролісколітах.

Твій образ — час почав змивати,
Як хвиля — золото піску.
А я все мріяв порівняти
Вуста із квітами бузку,

А тіло — з квітом яблуневим,
Волосся з сонячним вогнем.
Я ще не літній, ще травневий
Чекав тебе за кожним днем.

І в червні ти не подзвонила —
В сузір'ї вивищився Рак...
У червня — золоте чорнило,
Червоні вишні, квітне мак.

І я сказав — тебе забуду!
Напевне, так би і зробив —
Якби мав інше серце в грудях,
Якби...

З ЧОЛОВІЧИХ СЕКРЕТІВ

«Люблю тебе!» —
повторюйте
і днями і ночами,
щоб не було ніколи
в інтимних справах драми.

Розгублена кохана,
коли не чує зрана
і звечора не чує,
що кращої від неї
на світі не існує.

Не бійсь «переборщити»
І шепочи: «Жадана,
лиш ти, лиш ти — кохана!»
Слова на жінку діуть
немов маріхуана.

ЗГАДУВАТИ

Згадувати —
сидіти
біля полум'я,
котре ледь-ледь
жевріє,
журби підлити,
немов олії...
Вуглинки
світяться,
як манікюр
коханої...
Вони тримають
мою пам'ять.

ПРОЛІСКИ ПОЧУТТІВ

I

З минулого — не стяги демонстрацій
Хвилюють знову серце і чоло.
У школі, по суботах, були танці,
А нам ще й по сімнадцять не було.

Пригадую тих зустрічей чекання,
Немов найбільших, найдорожчих свят.
Не стільки танцювати мав бажання,
Як ту зустріть, що вміла танцювати.

Ще школа, але в ній — краса побачень,
І непомітних дотиків руки.
О, як у них було багато значень!
Не вкласти всі — в поезії рядки!

II

В сімнадцять — ще немає відзвітання,
Але є поспіх — здобувати світ.
І про бажання дівчини й вагання
Підкаже брів розкрілений політ.

Ходу пряму чи необачність кроку
Засвідчать елегантні каблуки.
В сімнадцять літ іще нема уроку,
Який дадуть наступні всі роки.

Ще втрата друзів не така відчутна,
Адже далека неминуча грань.
В сімнадцять літ — повчання, наче пута.
Пора цвітінь і поглядів-єднань!

* * *

Ти не питай, чи пам'ятаю плескіт
На озері повільного весла.
Все пам'ятаю: і волосся лоскіт,
Й руки тремтіння від твого тепла,
І на вербі старій — лелечий клекіт,
Усе я пам'ятаю — окрім зла.

Ти не питай, чому тепер так сталось:
Самотність, ностальгія і туман.
Чому тоді й ходилось, як літалось,
І темних далей був розмитий план,
А ще кружляв із пуху білий танець...
Було кохання справжнє чи — роман?

Ті почуття, коли вкладаю в слово,
Зникають, наче марево, раптово.

Навчалися лиш перший рік у місті,
На свято нас манили домівкій...
Зібрались на Дев'яте травня в лісі,
Прослали материнські рушники.

До жартів, анекdotів неохочий
(Веселуном я бути ще не вмів),
Дивився у твої закличні очі,
Ані розмов нечув, ні солов'їв.

І відчував лише твій дотик пальців,
Довірливо-таємних і тремких.
Чом б'ється серце, наче пташка в пастці,
В полоні давніх спогадів отих?

СПОГАД ПРО ДОШОВИЙ ВЕЛИКДЕНЬ

Спалахнули блискавиці —
Вогняні гілки небес.
Грім котився хмарнолицій:
Світ воскрес!
Христос Воскрес!

Усміхався день щасливий,
Змивши сірість пилюги.
Дощ то дужий, то тремтливий
Додавав серцям снаги.

У дощу прекрасній пастці —
Ми тулились під млином.
Теплий дощ, немов у казці,
Нам стікав до вуст вином!

Чом той день сьогодні вранці
Так навіявшся мені
У дощу багатокрапці,
В осіянній далині?

Може, й цей, осінній, сірий,
Із жалючим смутком, день
Стане ще прологом віри,
Джерелом нових пісень?!

ДОЗРІВАЄ ЛЮБОВ

Була сердечність одна свята —
З'явилася хмільна відвага:
Даруй мені жадані вуста,
Нехай не катує спрага!

Розгойдує тіло шал і снага,
Нестримне бажання втіх:
Даруй мені тепер без вагань
І вишеньки перс твоїх!

Коли ж смеркання сіє росу
Й зоря встає з небокраю —
Даруй себе, кохана, усю,
Ввійду на землі до раю!

Ллюсь бурхливою рікою,
Ти шепочеш осокою:
— Котиш думи, наче хвилі,
Забуваєш мене, миць!
Я на те відповідаю:
— Як раніш, тебе кохаю.
Тільки більш за все на світі
У житті — боюся скніти.
Гірш розлуки із тобою —
Буть застійною водою!

ВІТЕР НАВІЯВ

Коли вже на згубу листя
 Вітер поніс у ріку,
 Горду і чисту-чисту,
 Він навіяв тебе таку,
 Як до мене бігла колись ти
 У черемховому вінку!

Горду і чисту-чисту,
 Він навіяв тебе таку.

Natali

Літа минають... Ти їх не жалій.
 Вони живуть в тобі блакитним сяйвом.
 Сніги, сніги лютневі на землі.
 Їх білий сон пливе над змерзлим садом.

Та хай не змерзне ніжний цвіт душі
 І усмішка — пелюсточка найкраща.
 Хай грім весняний принесе дощі,
 А грім тривог відкотиться назавше.

АЙСТРИ

Осінні айстри — найдешевші квіти,
Не схожі на троянди, непримітні,
Але маює айстри сивий майстер,
Дівча у класі теж маює айстри.

Айстри! — я дарував, як був студентом.
Осінні айстри — найдорожчі в світі! —
Пригадую, із айстрами ідеш ти,
І йдуть у школу з ними наші діти.

Айстри! — у них романтика й дорога,
Вони такі багаті кольорами!
Тому і любить айстри осінь строга,
Такі стійкі та ніжні під вітрами.

Покотились по стежці каштани.
Подививсь на каштани останні.

Їх збирала для донечки мати.
Рідні тіні хотілось обняти.

Розгубився від сумнівів-тіней,
Бо на кронах уже білий іней...

А покинув свій дім — на світанні,
Як свічки ще біліли каштанні.

Був молодим...
З очей дівочих,
як метелик,
збирав я поглядів
закоханих пилок.

Тепер
збираю спогадів
закоханих пилок.

Збираю той пилок
зі сновидінь кохання.

У вічнім сні
він, певно, теж існує.

НА ЛИЖНІ

Іринко-іскринко,
летиши по схилу,
роздмухує вітер
 волосся твоє
 і слова.

Іринко-іскринко!
Лижня пролягає
по ринвах,
де білі шкарпетки
чорнюща ворона взува.
— П-р-ривіт, — каже, — Ip-ri...
А ти, наче в ірій,
так стрімко несешся
все менша, тримка.
І вже в надвечір'ї,
у синім загір'ї
лижня стане
смugoю
від літака.

ВІДПУСТИ

Щоб ласкою душу не ранить мою —
відпусти,
наче пух свій кульбаба,
сказавши:
«Лети!»

Відпусти мою мрію,
іще золоту,
ще не складену з літер,
наче явір все листя —
на вітер,
на вітер.

Відпусти,
відпусти мое тіло
до інших земель,
наче якір —
важкий корабель,
щоб йому не боліло.

Відпусти без печалі
всього, не слабкого,
ще в силі.
А собі лиш сльозу
залиши
на причалі
з прощальної хвилі.

Була ти узимку сніжною,
Яка ж ти — заквітчана?
Була тоді незаміжньою,
Чекала моого освідчення.

Моя невимовна ніжносте,
Не стрілась мені весняною...
Й побачити хочу нібито,
А стрінешся — не признаюся.

Ні, не смуток слів у конверті,
У яких читав я ридання,
О годині двадцять четвертій
Привітало мене мовчання.

Телефонна мовчала трубка...
Попрощалися ж тільки вчора!
Знову жаль, ніби снігу грудка,
Підкотився чомусь до горла.

Чи прийшов нарешті додому,
Ти, можливо, хотіла знати.
І відчув я печаль бездонну,
Бо не будемо зустрічатись.

Вже минулось мое метання
У дві крайнощі незрівнянні.
Не минулось лише кохання —
Я почув це в твоїм мовчанні.

Далека жінка —
біль мій грішний,
високий, мов Альпи,
чи Піренеї.

Пишу їй листи
усе рідше і рідше,
але все частіше —
тревожусь за неї.

Туга з любов'ю
у серце налита —
не заспокоює
навіть молитва.

ГРА

Вона дозволяє
торкнути себе
ненароком
у грі,
коли доньку тримає,
а я розважаю.
Вона тремтить,
горить бажанням,
та тільки мить.
Вона — Пенелопа сучасна —
чекає свого Одіссея.
(Той хлопець три роки
блукає по світу,
забувши про неї).
Вона створила міф...
Свята брехня
беззахисної жінки...

Хтось мені плакав у сні...
Плакала ти чи вона?
Важко мені у ці дні,
Нерв кожний — наче струна...

Та, що заплакала в сні,
Душу мою відпусти! —
Ласку змінивши на гнів,
Навіть у ньому — прости...

Від мене щасливіший пес твій,
 Напевне його знову пестиш,
 Проводиш рукою по шерсті,
 На пальцях спалахують персні,
 Неначе вуглинки в каміні...
 Чому я тобою ще сню?
 Давно вже не стало вогню.
 Навіщо ж ці іскри нетлінні?

ДІВЧИНА І ВСЕСВІТ

Сьогодні Зелена неділя... Вагон
 Пахучими травами вкритий.
 І дівчина в ньому тремка, як вогонь.
 А може холодна, мов крига?

І «Всесвіт» гортає — зелений журнал,
 А всесвіт очей — під віями.
 Вона не весела, але й не сумна,
 Лиш дивно піднесена мріями...

ЯЛТА-ЯЛТОНЬКА

Ялта-Ялтонька, щастя підкова,
Нам на многїй літі дана:
У садах виноградно-медова,
У Масандрі іскристо-хмільна.

У Лівадії дишеться вільно
І мистецтво захоплює нас.
Тут жінки — Афродіти із піни,
Гори — кримський Олімп і Парнас.

Ген вітрила тремтять на роздоллі,
За імлистий пливуть небокрай.
Мені солодко в морі й від солі,
Пляжний берег — з камінчиків рай.

Ялта-Ялтонька, царство магнолій,
Кипарисів, платанів і пальм.
До нових романтичних історій
Поспішаю в нічний зорепад.

НА СУДНІ

Попереду — відкрите море...
«Відкрий шампанське», — ти говориш.
Який відкритий погляд твій!
«Чи не освідчусь я, цікаво?» —
Ворожиш ти на східній каві,
Крильми чаруєш довгих вій.

Куди ж поділась таємниця?
На незабутніх давніх лицях
Я пам'ятаю — вона є!
Не треба більше так дивитись,
Не треба гратись у відкритість —
Закриєш серце лиш моє.

Я пам'ятаю ваші очі, жінко,
Ті погляди палкі з пилком жадань!
Присвятою на зоряній сторінці
Моїх безсонь були ви до світань...

Я пам'ятаю вас, далека жінко,
Й незірвану троянду в літню рань,
Де зустрічі були з мовчань-зітхань,
Але за тим сумую нині рідко.

Розчарування йде на зміну чарам! —
За нами йде крізь простір, час і сум.
Його збагнути і змінити суть —
Ніхто-ніхто не володіє даром...

У РЕСТОРАНІ ПОРТОВОГО МІСТА

У залі гральних автоматів
Синок веде морські бої.
А мати, вітровійна мати
(Як жаль, усе-таки, її!)
Сидить до ночі в ресторані,
Запудривши сліди років,
Де наче автомати гральні —
Жінки, що ждуть чоловіків.

Своїх почуттів самоцвіти —
У власного серця не вкрадь.
Хоч вічна мінливість у світі —
Незрадним коханням розрадь.
Не вір, що повсюди обмова,
Мов баба-яга, визира.
Любов, що у вірності слова,
З людиною — не помира.

РІЗНІ ДУМКИ

- Він зрадив, авжеж, злегковажив присягою!
- Ні, він — розлюбив. А буває ж по-всякому...
- Він зрадив — покинув законну дружину.
- Ні, він благородний: лишив їй машину,
Квартиру, всі речі, що надбані спільно,
Хоча до студентки й пішов добровільно.
- Він зрадив, він зрадив, кажу тобі знов!
- О ні, це не зрада! Нова це любов!

ЗАЧАРОВАНА ЖІНКА

Художнику, художнику з мольбертом,
Згадайте, вальсував осінній лист!
Поглянули на мене ви відверто —
І сподівання щастям налились.

Але про мене ви в ту ж мить забули —
Заворожив красою вас каштан.
Як падали його брунатні кулі,
Тремтів на вітрі мій дівочий стан.

Ходила я по виставках картинних,
Шукала той закоханий пейзаж.
Де ви в береті? Де ваш профіль дивний?
На каву запросили б у Пасаж!

І досі у моїх очах зажура:
Чи ви самотній, чи вас жде сім'я?
Жаль, осені оголена натура
Вас надихнула більше, аніж я.

ВЕСНА ЛЮБОВІ

Вертається весна? Ні, це не так!
Ніщо на коло не поверне знову.
Нової це весни священний знак,
Вона дарує світові обнову

І нам несе обнову почуттів!
Тужити за минулим не потрібно,
Хоч не прожити двох чи трьох життів,
Й на долю, все ж, наступить осінь срібна.

Весна любові, що була колись,
Ні в цім житті не вернеться, ні в іншім...
На неї тільки в снах тепер дивись,
У снах душі — напівреальних, віщих.

СВІТАННЯ

Тетяна... Таня... Таїна...
 Слова злилися у гортані.
 Танок зірок повільно тане
 Й міліє неба глибина.

Венера — зіронька одна —
 Лише заквітчує світання,
 Й зоря земна моєго кохання:
 Тетяна... Таня... Таїна...

Ми вдвох... Чого іще нам треба?
 За край промінчиків-повік
 Вихлюпует твій погляд — небо!
 Моя земля... Вітчизна... Вік.

Чого б іще обом бажати
 В безмежжі моря і степів?
 Серед безсмертників лежати,
 Де щигликів лунає спів.

У місті й душі вже у файлах,
 У плоских записах дискет,
 А ми блукаєм по причалах,
 Зірок простежуємо лет.

Хіба ми нині не щасливі,
 Не хочем зупинити мить?
 Морські та сонячні припливи
 І хвилі серця — щоб любити!

ШАСТЯ ПОВЕРНЕТЬСЯ

Ти знаєш, як тебе кохаю!
Оспівую твою красу!
Чому ж, буває, ображаю,
І стільки прикрощів несу,
Немов на щастя зазіхаю
І на любов гострю косу?

Здригається від болю серце,
Коли образ лунає грім...
Та я благаю — пересердсья,
Бо істина життя у тім,
Що сварка швидко пронесеться
Й любов повернеться у дім!

Я відійду, коли мене розлюбиш,
Хоча й собі на згубу, на біду.
За мною лиш ковток жалю пригубиш,
А я десь пилом часу припаду.

Хай краще не зітреться давній спогад,
Які щасливі ми були колись.
Зійду востаннє я з твого порога,
Зірвусь, неначе з гілки жовтий лист.

І я візьму заручини з зимою,
Із віхолою, що метля хвостом.
Та світло не затулиться пітьмою,
Минуле в нас не відбере ніхто.

Піду я не раніше й не пізніше,
А в день отой, коли розлюбиш ти.
Та може залишуся... і вночі ще —
Вночі кохання легше віднайти!

Як Гамлет, себе не запитував: «Бути? Не бути?»
 Здавалося, в юності світ весь просив: «Обніми!»
 Той безмір любові не можу вже й сам осягнути...
 Тепер обнімаю рядками я вас, мов крильми, —

Тих, що каблучками тонкими процокали мимо...
 А тих, що пройшли через серце і долю, — стократ!
 Як швидко спливло все — неначе в Каялі билинній!
 Неначе і сам, як Адам, я покинув Едемовий сад.

Кохані! В собі лікував я паралічі віку
 Двадцятого — наче бальзамом — вогнем почуттів.
 Жорстокість і лихо, що в світі з'являлися звідкись,
 Встеляла весняних цвітінь золота заметіль.

Оглядки і позирки, дотики, усмішки, жести —
 Мозаїка пам'яті склада у дивне панно.
 Стомильними кроками в часі летіли семестри.
 Ви, певно, забули? Та я вас люблю все одно!

Які незалежні були ви, чорнявки й білявки!
 Пливли ми у шалі ілюзій у свій зорепад
 В якомусь човні чи сиділи за північ на лавці
 Так затишно-мовчки, уклавши із вічністю пакт.

Лиш поглядом, без ресторанів і грошей, відбити
 Вас міг я у хлопців, які називались «блатні».
 Було не потрібно вино для бадьорості пити —
 Нас дотики більше хмелили і очі ясні.

Та ви вже не ті! Вже, можливо, навчаете внучок?
 Чи дочок, які в лімузинах летять десь у ніч?
 Маскуєте зморшки, на пальцях ті самі обручки,
 Між тілом тепер і душою нема протиріч.

КОХАННЯ МИРОСЛАВА У КРАКОВІ

(Поема)

I

Наш Мирослав, герой без журний,
 Ухопловав у всьому суть.
 Закінчивши архітектурний —
 Такий престижний інститут! —

У фірмі працював проектній,
 Комп'ютерні творив дива.
 Мов із когорти був поетів —
 Фантазій повна голова!

Романтик справжній у коханні!
 У нього такт, підхід і смак.
 І одягався без доганно,
 І був на вигадки мастак.

Лиш зрозуміти марна справа
 Його характер — він у грі:
 У нім серйозність і забава,
 Як хвиля з хвилею в Дніпрі.

Програв недавно триста баксів
 У Гідропарку в казино.
 Чи зірка щастя вже погасла?
 Фортuna потягла на дно...

Пора і борг уже віддати,
 Ale, хоч головою — в мур,
 Нове затримання зарплати,
 I не було в ті дні «халтур!»

А він же майстер не ледачий:
Аби хтось щедро заплатив —
Спланує і гараж, і дачу...
Про все це думав... Поміж тим

Незчувся, як дійшов до фірми.
Аж раптом бачить лімузин:
Усміхнене обличчя Фіми,
І ще й з дівками, бісів син!

Що ж, Мирослав зустрітись радий,
Бо Фіма, все-таки, добряк.
Здається, в бізнесі порядний,
Хоча від випивок набряк.

Із ним — рум'яні дві брюнетки.
На них поглянув Мирослав:
У ніжних пальцях — сигарети.
І він ім вірша прочитав.

Та Фіма каже: «Є серйозна
Розмова, друже, тет-а-тет.
З дівчатами ж — опісля можна
Піти у бар чи на фуршет...

Незручності в проекті виправ
Будиночку, що я придбав:
Більярдний зал із плану випав,
Затим — сплануй мені ще й бар.

Скажи, яка потрібна сума...»
Наморщив лоба Мирослав,
Насупив брови, щось подумав
І, заокругливши, сказав...

II

«Такий вже час! Як не крутись, не бідкайсь,
Та на зарплату лиш — не проживеш.
Будь спритним і встигай на підробітках —
Сучаснику скажу й нашадку теж...»

Жартує Мирослав з батьками вдома,
Новий проект в рулончику трима.
І хоч йому взнаки далася втома,
Та ж працював за бакси — не дарма!

Домалював комусь новий він поверх,
Якого у проекті не було.
А що, як дім розсиплеться на порох?
«Свят-свят, — сказав, аж піт зросив чоло, —

Та ж зроблено усе за «сопроматом»...
Ні, не скитнеться! Буде все «ажур».
За певний ризик добру маю плату,
Хоч і втомивсь...

Потрібен перекур.

Аби заповнити душевну пустку
І колії буденності змінить,
Поїхати, можливо, у відпустку?»
Вхопився за ту думку, як за нить.

Давно хотів податися до Польщі —
Прекрасною ж у мріях постає!
Тепер у нього є, нарешті, гроші,
І вже їх на дурничку не проп'є.

III

*Кракове і Києве, мудрі та величні!
Не було минуле — вам щасливим снам.
І не хмарочоси мали ви найвищі,
А церкви й костьоли зі Святым Письмом.*

*Кракове! — злетілись голуби на Ринку.
Їх багато нині в скверах та садах.
Голубок раптово з рук узяв крихтинку —
Голод і цікавість подолали страх.*

*Скільки біля Вавелю виросло каштанів!
Знову нагадали рідний Київ мій.
Це пора каштанів і грибів збирання,
Та з пурхкого листя золотих завій...*

Цей вірш складав герой наш в піднесененні
незвичнім,
Коли будинки давні подовгу розглядав...
І раптом він побачив просвітлене обличчя
Й повірте — закохався відразу Мирослав!

Ішла назустріч панна. О, Боже, яка гарна!
Струнка, світловолоса, мов зіронька в судьбі.
І наш земляк спитав: «...Чи близько є кав'ярня?»
— Ось там, за кілька кроків, де хмарка голубів.

— Запрошую вас, панно, на каву до кав'ярні,
Аби ми там душевно порозмовлять змогли.
Я чув, що ви, полячки, шляхетні, ніжні, гарні,
Але мені й не снилось, щоб отакі були!

Вже ж, Мирослав умів дівчат розвеселяти.
Є в нім щось романтичне, привабливe таке,
Що панна поспішила відразу згоду дати,
А він, неначе сокіл, заходив у «піко».

Сказав:

— Люблю я жити, мов капітан, що вийшов
На берег, хоч і судно вже булькнуло на дно.
Шукаю завше дійство, немов купальське грище,
Чи схоже на сучасне пригодницьке кіно.

А польську, кажуть, вчити найкраще у коханні.
Закоханий говорить, здається, «Кохам че»?*
Та потім спохопився — жартує він на грани:
Незчується, як панна образиться, втече.

Але була й Малгося смілива, жартівлива,
Довірлива, на диво, в неповні двадцять три...
Відкрита до нового, розумниця, кмітлива,
Проводила з книжками самотні вечори.

І не була в размові, як деякі, манірна.
Вона чутливість мала природну і тонку.
Сказала:

— Я не панна, а вже була заміжня.
І доночка є у мене... В цей час — у дитсадку.

І ось вони в кав'ярні. Малгося більше слуха,
Але бува підкине і репліку тонку.
Вже Мирослав у неї закоханий по вуха,
Ще гарної такої не бачив на віку!

...І дні їх закрутіли, як вихор листя з віття,
А почуття заквітили, мов луки навесні.
Ходили до театру, в музеї... Біля Вісли
Із донечкою Госі були у вихідні.

Невдовзі Мирославу додому від'їджати,
А він, такий хоробрый, признастися не міг,

Що встиг уже Малгосю всім серцем покохати!
(Бо холостяцькі звички іще не переміг).

Наймав тоді квартиру він у старої пані...
Увечері Малгосю до себе запросив.
Чи і вона сумує, рахує дні останні?
Чи вистачить у неї на це прощання сил?

IV

Хизуємося ми — які хороші,
Яке зразкове, праведне життя.
Для щастя нам бракує тільки грошей,
Насправді — в дефіциті почуття.

Майбутні наречені — кості гральні.
Посади в компромісах виграєм.
Чужі страждання — наче віртуальні,
Допоки грім не гряне навзаєм...

Так думав у малесенькій кімнаті,
Чекаючи Малгосю, Мирослав.
Йому доводилось уже піznати
Гіркоту від розлук, хоч винен сам...

Як важко відрізнити від любові
Всі пристрасті — основу наших драм!
Вони, якщо задуматись, типові:
У Польщі — тут, і в Україні — там...

З кутка в куток у тій чужій кімнаті
Наш Мирослав напружено ходив.
Вже голова — немов у сивій ваті:
Під стелю слався цигарковий дим.

Стискали груди сумніви-маруди.
Не йде Малгося! Чом не йде вона?

Без неї вже йому журливо всюди,
Якась є в ній принада-таїна.

Невже усі його надії марні?
Лиш листопаду жовта заметіль
Залишиться по спогадах кав'яrnі,
І запах кави, і солодкий хміль

Густого, золотого «Адвоката» —
Не пив такого в Києві вина!
Згадається йому ще й ця кімната,
В яку сьогодні не іде вона...

Спочатку прагнув легкості роману,
Та пристрасті ж піднявся вогневій!
В думках іще не мав чіткого плану,
Лиш серце шире кликало до дій.

А наш герой був не того гатунку,
Щоб відступити від бажання зміг.
Хоча б і після випитого трунку,
Хоча б і чорт дорогу перебіг.

У шлюбі вірним буде він Малгосі,
Якщо побратись згодиться вона.
У Krakів приїжджатиме у гості —
Його не налякає далина.

Але ж Малгосі вчитись ще два роки,
Де ж коштів на поїздки набереш?
«Навіщо нині цих думок морока,—
Сказав собі він, — серце не бентеж.

Невдач майбутніх не шукай причину,
Не дай водити сумнівам за ніс,
А завойовуй жінку — як вершину
Досвідчений, сміливий альпініст...»

Воно то так, але була поспішність,
Коли сюрпризи дарував Кавказ:
Не раз тоді замаячіла вічність,
Не раз він помилявся там, не раз...

Все згадується скеля тренувальна:
Був на страховці друг його вгорі,
Де трапилась історія повчальна
У небезпечній скалолазній грі.

Ні, не йому тоді велів інструктор
Йти першому, та крикнув Мирослав:
«Я першим піднімусь, де справді круто,
Характер перевірю тут на злам...»

Він ліз і ліз. Уже вершина близько.
Він забивав упевнено гаки.
Вершина — близько, але стало слизько
І попливло каміння з-під руки.

Не втримався на виступі-карнізі,
Бо щось не так тоді зробив, либо нь.
Змігнуло сонце в потойбічній ризі,
Обпік його зсудомлений вогонь.

Він усвідомив, що летить у прірву!
Таке ще раз відчути — Боже збав!
Та друг його — із досвідом Паміру —
Страховкою згори порятував...

Чому тепер, задивлений у стелю,
Гірський отой пригадує похід?
Жінок не завойовують, мов скелю, —
Потріben зовсім інший тут підхід.

Хоча б такий, як у студента Білла, —
Цей молодик в житті не ловить гав:
у Х'юстоні в батьків прекрасна вілла,
А тут — Кристину юну покохав.

Знімає він кімнату в пані поряд:
Уранці їде хлопець в «Ягеллон»*,
Зате вночі з Кристиною говорить,
Попавши в ніжних любощів полон.

У ласці з нею польську він вивчає...
Кохана спить у нього на плечі,
Смачним сніданком вранці пригощає,
Що гріє в мікрохвильовій печі,

А вранці поспішає в супермаркет —
Там дівчина працює продавцем.
Пожити у вітчизні Білла марить —
Між ними вже домовлено про це.

За Білла швидко Марта заміж вийшла —
Англійці за слов'янками тримтять.
Струнка і повногруда, повновида,
Їй — вісімнадцять. (Біллу — двадцять п'ять).

Душа — слов'янська, розумом — німкеня,
А господиню ліпшу й не знайти:
Напої консервує і варення,
Найкращих ягід вибравши сорти.

Їй пощастило більше, ніж Малгосі.
В Малгосиному серці тайна:
Про чоловіка, що покинув, — досі
Ні слова не промовила вона.

Вивчає філологію англійську.
З дочкою теж чимало є проблем.
Тому Малгося підробляє влітку
В туристських групах перекладачем...

Найбільше нас виснажує чекання.
Так де ж Малгося? Чом не йде вона?
(Вже в Мирослава захолола й кава).
З кімнати Білла шлягер все луна...

Ну ось, дзвінок!

— Малгосенько, нарешті!
Здалось, години збігли вже усі.
Ти, чарівнице, іхала в кареті
Чи зупинила, все-таки, таксі?

Оговтавсь Мирослав, жартує з нею,
Аж наче щось від серця відлягло.
Чекання затягалося петлею,
Тепер з очей промінилось тепло.

V

Із печивом прийшла. В короткім платті.
Зітхнула:
— Ох, нарешті доця спить. —
І додала, що «бардzo хце хербате».*
— За п'ять хвилин чай, Госю, закипить.

Їй Мирослав підніс червоні квіти,
Ще пелюстки духмянили злегка.
Малгося запарілася, помітив, —
Прекрасна, ніжна, зваблива така!

Сказав собі: «Тамуй характер вражий,
Так швидко доторкатися не смій —

* Дуже хочу чаю.

Подумає, що зовсім легковажний,
Улещую, немов підступний змій.

Сама м'якою стане поступово,
Довіру жінки треба зберегти...»
Й не витримав — обняв її раптово!
Й сказав собі: «Який негідник ти!»

За стан її до себе пригортає,
Водночас чайник поряд виключа.
Тугі, високі перса відчуває:
Та, врешті-решт, Малгося — не дівча!

Подумав так і трохи заспокоївсь:
Жінки сміливих люблять — чув не раз.
Отож, гріха ніякого не скойв.
Слова самі лилися у той час:

«Немов магніт, що притягнув залізо,
Мов шторм, що судно в океан жене,
Як блискавка, що в землю б'є навкісно, —
Так вродою ти вразила мене!»

Малгося прихилилося до нього,
Заплакала й сказала: «Не дивись...»
— Малгосю, не гнівися ради Бога,
Не знаю, де й слова такі взялись!

VI

— Почуття ти мої забереш, —
мовить Гося, — мені ж залишатись.
Ти поїдеш до Києва,
може й назавжди... А я?
На плечах не рука вже твоя,
будуть осені шати,
А я жінка звичайна,
і в мене є мрія — сім'я.

Не проси в мене ласки,
 ї сама б цього щастя хотіла! —
Та спалю ж тоді крила надії
 отут при свічі.

Як я хочу, повір,
 до твого притулитися тіла
І забути про все,
 і заснути на сильнім плечі!

Хоч три роки сама,
 чи я буду з тобою — не знаю,
Бо якби ми сьогодні кохались —
 лишатися як?

Нині радість моя —
 наче пісня осіннього гаю,
Затихаюча пісня —
 в ній сум від розлуки закляк.

Як же звідси далеко твій Київ!
 Чому так далеко?
Буде митниця, ніч на кордоні
 і зміна коліс.

Може будеш від'їздові радий,
 зітхнувши полегко,
Ти проснешся і скажеш:
— Заніс мене біс, ох, заніс!

Чоловік мій, афганець Рахман,
 теж спочатку був милий.
Настраждався отам, де війна,
 де вмирали від ран.
Я молилася: «Діво Маріє,
 дай волі та сили...»
Ми навчалися з ним...
 Обвінчалися. Грав нам орган...

Смертний вирок Рахманові
 винесли клани вітчизни.
Він утік тоді й думав:
 тут житиме довгі літа,
Говорив, що в любові
 дітей ми ростити повинні.
Й народилася доночка,
 а в нім почалась маята.

Він — історик. Уперто
 писав наукову роботу,
Але згодом погас
 кароокості лагідний блиск:
Серцем прагнув у далеч,
 як птах восени до польоту,
І у гніві тремтів,
 як на гілці засніженій лист.

Він до Лондона вирушив
 попрацювати в архіві.
Знав і польську, й англійську —
 не тільки афганську пушту ...
«Нас покинути хочеш!
 Я ж буду не жінка й не діва! —
Заридала тоді. — Не пущу,
 не пущу, не пущу!»

Здогадалась чомусь,
 що він зникне, його не побачу —
Надто душу йому
 травмувала афганська війна.
Та затим зрозуміла —
 даремно вночі тихо плачу:
Страх і помста у ньому
 гніздяться, мов чорна мана,

І видіння всіх воєн...

Був предок його з Баміяна,
З того міста, що шлях
перекрило татарській орді,
Яку вів Мутуген —
сам улюблений внук Чингіс-хана:
Був жорстоким, відважним,
та в битві загинув тоді.

Чингіс-хан же й помстився!

Він кинув на штурм свіжі сили —
Оборону зламали,
понищили в місті усіх:
І не просто вбивали —
в багнюці кривавій місили,
Шматували мечем!
А дівчат віддавали на сміх.

Міста вже не було...

Лиш один врятувався із нього —
То був предок Рахмана —
прикинувся мертвим тоді:
Він по горах блукав
поміж дикими звірами довго,
Потім зброю дістав
і поклявся помститись орді.

Полював на самотніх ординців

і знищив їх кілька...
Ледве сам не загинув,
багато отримавши ран.
І від нього тоді
почалася Рахманова гілка,
Про все це з переказів роду
дізнався Рахман.

Як сучасний історик,
він війни досліджував довго,
Все частіше в свідомість його
проникав фаталізм,
Бо гармати імперій новітніх
калічили долі,
Із роздумиханих воєн
і розбрат в «Афгані» проріс.

Чи Рахман десь у Лондоні,
чи у гірській перестрілці,

А можливо навіки
впокоївся в рідній землі? —
Я не знаю цього...
Мені болісно й сумно як жінці:
Чи ж мені не судилося
жити в сімейнім теплі?

Я молюся постійно
й не знаю, чи чує Всевишній,
Мовчазне досі небо,

хоч з хмарами, хоч голубе.
Але ж я попід ним все стою,
мов розчахнута вишня,
Досі вірна Рахману,
хоча вже кохаю тебе.

Я не знаю, де взяти
той праведний камінь наріжний,
Аби мури для щастя моого
з нього стали рости.

Поки долі Рахмана не знаю —
я жінка заміжня!
І мене, що бездумно
тебе покохала, — прости...

То кокетство спочатку було,
як мене ти помітив.
І знайомство легке,
щоб прогнати свою самоту.
Але потім тягло щось до тебе,
неначе магнітом.
Мирослав! За осінь
я вдячна тобі золоту...

VII

Малгося проводжає Мирослава
У Krakovі на Київськім пероні.
Кружляє листя осінь золотава,
Тримають айстри рученята доні.
— Ой, я забув... Я хочу повернутись!
— Що ти забув?
— Забув я свою радість,
Забув я настрій свій, де трави русі.
Забув оту, неначе сон, реальність,
Де білочка вже не руда, а темна —
Міняти колір шубки в неї звичка,
Де сукня на тобі іще зелена,
А вже в берізки — золота спідничка,
Де в мармурі Міцкевич і Монюшко,
Ген-ген бібліотека Ягеллонська...
Ти щось шептала донечці на вушко,
А вітер бавився з твоїм волоссям.
І я б отак хотів перебирати
Твое волосся на межі з зимою,
Й до Києва б хотів тебе забрати,
Шоб ти завжди лишалася зі мною...
Останніх слів не чула вже Малгося,
Щоку її слозинка обпалила,
Вже потяг рушив...
Шелестіла осінь
Про те, яка в коханні дивна сила.

(2001–2005)

ДОЛЯ –
У СВІТЛІ ПОЕЗІЇ

Доля — у світлі поезії,
Світло поезії — в долі.
Жодної в мене претензії,
Що визнання йшло поволі.

Щастя — у ріднім роздоллі.
Погляд на сонечку ніжиться.
Проліски — наче бемолі,
Наче дієзи — піdsnіжники.

Був колись ніби на лезі я
Сильних, що в творчості кволі.
Жодної в мене претензії,
Що визнання йшло поволі.

у віршах частинки безсмертя,
Можливо, ще менші, ніж атом,
Ніяким наказом не стерти,
І силою не доконати.

Написане слово душою —
Не знишиш, не кинеш за грati!
Між Богом йому і Землею
Супутником вічно кружляти.

Бог час усім нам роздає,
А сам лишається в безчасі.
Безмірний, в Духові встає,
Як ми в своїм народі, в расі.

Поезія чи не роса
Трояндова на скронях Бога?
Відкрились, чую, небеса...
Бряжчать ключі Петра Святого...

Ой писав же я мудрі вірші
З логарифмами і без них!
Та поглянула в очі Вічність —
Пафос мудрості раптом зник.

Ой писав я пророчі вірші —
Передбачень бджолиний рій.
Та мої римування віщі
Перекреслювали хід подій.

Моє слово чекало ритму,
Наче човен своє весло,
І сахалося алгоритму,
Що маскує Звіра число.

Від плюса до мінуса струми,
Від зірок до світання сни,
Від України до Бога думи
Незображененої тайни.

Де немає
поезії
для поезії,
а муза канкан
виконує
на політики
лезі,
де треба від-
сидіти
на посаді,
щоб від-
крилась
панорама:
гроші-видавці-
реклама,
там поезія —
Попелюшка,
а не дама.

Юна поезія кокетує,
Чарує своїми дивами.
Юна поезія бенкетує,
Шокує хмільними словами.

Юна поезія — тріскучі ритми,
Де рими справжні — не дійсні.
Юна поезія підкорити
Світ хоче силою пісні.

Юна поезія — стриптиз метафор —
Скидає логіки листя.
Юна поезіє, неоперена птахो,
З доріг небесних не збийся.

«Стратити не можна, помилувати», чи
 «Стратити, не можна помилувати»?
 (З мандрівного сюжету)

Поезія сама впадає в кому,
 Відрікнись крапок, а за ними й ком.
 Чи сенси не потрібні вже никому,
 А кожний автор сам собі закон?

І я люблю чітких рядків «драбини»,
 З яких незвична форма постає,
 Ale ж творці, щоб менше гнути спини,
 Та світу провістити власне «Є!»,

Аби в новаторстві не дати маху,
 В поезію підлити свіжу кров,
 Iz тих драбинок повиймали цвяхи —
 Всі крапки й коми — й наламали дров.

Усілись модерністи на тій купі
 I закурили, дивляться на дим:
 «Навіщо нам копатися у суті
 Та тішитися мотлохом старим?»

Щоб не пройшло осяння раптове,
 Тут критик молодий сказав скоріш:
 «Це вже старе — без крапки і без коми...
 Без слова — буде геніальний вірш!

Все сказано вже й так — не треба слова!
 Пробудим до мовчання інтерес.
 I буде для відродження основа,
 I з'явиться в поезії прогрес».

Традиційно росте трава,
 Традиційно родяться діти,
 Традиційні рідні слова,
 Традиційно нам сонце світить...
 Традиційний вже й авангард.
 Тому — безсмертна традиція!
 У неї глибинний гарп,
 У неї — вічності дикція.

Шарадословці і шарадословки
 (Але, я певний, все ж не пустомелі),
 Не маємо слухацького улову,
 Волаємо, неначе у пустелі.

Каскадослови і каскадословки,
 Коли ми чай п'ємо чи каву вранці,
 Не потрясти словесності основи
 Нам черговою бурею у склянці.

Гей, друзі, словолюбці й словолюбки,
 (А може любословки й любослови?!),
 Відкриємо серця, неначе люки,
 Для справжньої, для широї любові.

Я працюю — поетом!
 Не смійтесь!
 Бо ким же інакше
 працюю?
 Службовцем у музи?

Якщо ж не працюю поетом,
 чому підбираю
 затято
 слова
 і страждаю
 над кожним рядком?

Чудово, коли в тебе справді
 закохана музა!
 (Жінки, при бажанні,
 втівкмачать у голову
 все, що завгодно).
 Тоді можеш виспатись навіть,
 а вранці навіяній вірш
 у блокнот записати!

Але всі жінки
 (тут не виняток — музи)
 воліють коханців
 молодших.
 Отож я у поті чола
 все ж *працюю* поетом!

Нічого не знають про це
 лиши у відділі кадрів.

Майстри епітетів і тропів
У віршах з римами й без рим,
Ми все шукаєм філантропів,
Що невловимі, наче дим:

«О, благодійники лукаві,
О, спонсори чужих рядків,
Невже вам вірші не цікаві,
Що ллються, як небесний спів!»

Та зверхники мовчать з «Олімпу» —
Так зветься їхнє казино.
Ведуть розмови про еліту,
З жінками п'ють легке вино.

У сад романтики ходім!
Захоплення хай візьме гору!
Я зневажаю мікрофлору,
Яку поширює цинізм.

Тут лозам пристрасті радій!
Живлющий сік — у кожнім ґроні.
І не бува таких плодів
На древі згірклому іронії...

Покажи переваги сучасного —
На високих зразках прекрасного,

Переваги словесності нашої,
Любомудрої, не ледащої,

Покажи не в пародії з класики,
А зразками із творчості власної.

Зневажливо промине
Мій вірш помпезна круть-вертість.
Зате вітають мене
Беззахисність і відвертість.

Вітають мене троянди
Морських солоних вітрів.
Пливуть поезій шаланди,
Нових шукають портів.

Як прийде осінь, то найбільше слів
У наших віршах — аж сльозяться вії —
Про рідних українських журавлів.
О, журавлі моєї ностальгії!

Римуючи два слова: «журавлі»
Та «землю» — завжди в родовім відмінку,
Поети і великі, і малі
Натхнення не вичерпують довіку.

Тих журавлів, напевне, сотні літ
Пером кільцюють до землі правиці.
А птахів лиш розкрилое політ —
Їх не заземлюй, наче блискавиці!

Є вірші наче коні гужові,
Іржуть: «Ми від чорнозему, від муки...»
А є — неначе легіт по траві,
Далекі від натуги і принуки.

Ні лемешам, що ріжуть, не належать,
Ні тій, що все загладить, бороні:
Мене в мені народжені бентежать,
Подальший шлях показують мені.

Із космосом я зв'язуюся словом —
Ключем єдиним до небесних брам.
Бог-Майстер з пензлем постає раптово,
Й картину світу бачу я без рам.

І те, про що не відав, — дізнаюся,
Шукаючи нові порядки слів.
Працюю — доки місяця, мов кусня,
В росу вмочивши, ранок ще не з'їв.

Без дотику — холодне і гаряче
Рукою відчуває екстрасенс.
Я ж — словом відчуваю, де світ плаче,
А де радіє в зелені осель.

На жаль, лише не знаю заклинання,
Щоб не темнів надії оксамит,
Щоб зупинити вічне проминання,
Любов'ю переповнюючи мить.

Жадання сердечні
Плекаю у слові,
Мов квіти небесні
Земної любові.

Навіки зі мною
Найкращі у світі
З любові земної —
Поезії квіти.

ПРО АВТОРА

Станіслав Олексійович Шевченко народився 23 травня 1947 року в селі Грабові Ічнянського (тоді Малодівицького) району, Чернігівської області, де здобув початкову освіту. Завершив шкільне навчання в селищі Малій Дівиці.

1965 року вступив на механіко-математичний факультет Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка. На четвертому курсі перейшов на щойно відкритий факультет кібернетики. По закінченні навчання отримав диплом математика-обчислювача.

Працював інженером, науковцем, редактором і сценаристом науково-популярного кіно, референтом Київської організації Спілки письменників України.

З 1994 року — автор і ведучий літературно-мистецьких передач Національної радіокомпанії України.

Вийшли поетичні збірки: «Середина ріки» (1986), «Віра і сумнів» (1990), «Октави кохання» (1993), «Дума кипариса» (1995), «Спів чуття» (1996), «Близьке й недосяжне» (1999), «Закон збереження любові» (2002), книжка віршів для дітей «Буду козаком» (2003). У перекладі польською мовою побачила світ його вибрана лірика — «Літній дощ» (1998) і «Сон про перше кохання» (1999), у перекладі російською — книжка віршів «Кримська роза ветров» (2002).

З композитором Ольгою Турченко видав два пісенні збірники: «Гілка України» (2003) і «Чудесні канікули» (2005).

Як перекладач і упорядник польської поезії — має понад 10 книжок. Це дві двомовні поетичні антології, вибрані твори лауреатів Нобелівської премії Чеслава Мілоша і Віславі Шимборської, вірші та поеми Кароля Войтили (Папи Римського Івана Павла II), а також окремі книжки ще кількох польських поетів.

Лауреат літературно-мистецької премії імені Івана Нечуя-Левицького, літературної премії імені Максима Рильського, Міжнародної літературної премії імені Івана Кошелівця, Ічнянської літературної премії імені Василя Чумака, літературної премії Інституту Адама Міцкевича (Варшава), Всепольської літературної премії імені Францішка Карпінського.

Заслужений діяч мистецтв України (2002).

Заслужений діяч польської культури (2005).

ЗМІСТ

Борис Олійник. Світло поезії в його долі	5
НОВИХ ЧАСІВ ПРИПЛИВИ	
Андріївський узвіз	8
Душа	9
«Кружляють зорі...»	10
«Ходжу собі, нуджуся білим світом...»	10
Теплі сніжинки (I, II)	11
До Гамлета	12
Нових часів припливи	13
Надія	14
Краса	15
На Суд всевишній	16
Під Різдвяно-Василевою зіркою	17
Досягнемо гармонії світових	18
ХХ вік	19
За монастирською стіною	20
Дім Максима Рильського	22
На схилах Дніпра	23
«На новій іномарці приїхав...»	24
Роздуми після лекції з фізики	25
Він і ми	26
Жадоба	27
Облюдні голоси (I, II)	28
Про жорстокість	29
Слово — срібло	30
«Земля у нашу генетичну еру...»	31
Посадовці	32
«Не згоджується на існування зла...»	33
Дискусія про клонування	34
«Звертається до кого? Невідомо...»	35
«Малі» війни	36
Час і оцінки	37
Хто ми?	38
Простота	39
«На епосі шрам...»	40
Невже?	41
Над гороскопом	42
Життя	43
Генріх Шліман знаходить Трою	44
Неперервність	45
«З розpacем і зневіро...»	46
Хроніка жовтогарячого міста, (I—XII) (Цикл)	47

НАБЛИЖЕНІ ДО ВІЧНОСТІ ПРОСТОРИ

Сіверія	54
Відкриеш вічність	55
Україні	56
Тарпани в Чорнобилі	57
Мій тато	58
Весняний спогад	59
Хата у Грабові	60
«Кожна людина щаслива...»	61
Озеро в очереті	62
Повільні весняні сутінки	63
З роси й струни	64
Проведе батьківський сад	65
«У сподіванні на майбутнє щастя...»	66
Спілляли дуба	67
Слимак	68
Літо	69
Дятел	70
Сон про небесне жито	71
На переломі осені	72
Не сказав про любов	73
Блукалець	74
Осінні дерева	75
«Мене втомили міста голоси...»	76
Під повним місяцем 2002 року	77
Половання на лося	78
Зустрічі Різдва (I–III)	80
Тиша	82

ЗОРЯ ЗЕМНА МОГО КОХАННЯ

«За любовні чекання і досі я вдячний фортуні...»	84
Літній спогад	85
З чоловічих секретів	86
Згадувати	87
Проліски почуттів (I, II)	88
«Ти не питай, чи пам'ятаю плескіт...»	89
«Навчалися лиш перший рік у місті...»	90
Спогад про дощовий Великдень	91
Дозріває любов	92
«Ллюсь бурхливою рікою...»	93
Вітер навіяв	94
«Літа минають.. Ти іх не жалій...»	95
Айстри	96
«Покотились по стежці каштани...»	97
«Був молодим...»	98
На лижні	99

Відпусти	100
«Була ти узимку сніжною...»	101
«Ні, не смуток слів у конверті...»	102
«Далека жінка...»	103
Гра	104
«Хтось мені плакав у сні...»	105
«Від мене щасливіший пес твій...»	106
Дівчина і всесвіт	107
Ялта-Ялточка	108
На судні	109
«Я пам'ятаю ваші очі, жінко...»	110
У ресторані портового міста	111
«Своїх почуттів самоцвіти...»	112
Різні думки	113
Зачарована жінка	114
Весна любові	115
Світання	116
«Ми вдвох... Чого іще нам треба?...»	117
Щастя повернеться	118
«Я відійду, коли мене розлюбиш...»	119
«Як Гамлет, себе не запитував...»	120
Кохання Мирослава у Krakovі (<i>Поема</i>)	121

ДОЛЯ – У СВІТЛІ ПОЕЗІЇ

«Доля – у світлі поезії...»	138
«У віршах частинки безсмертя...»	139
«Бог час усім нам роздає...»	140
«Ой писав же я мудрі вірші...»	141
«Де немає...»	142
«Юна поезія кокетує...»	143
«Поезія сама впадає в кому...»	144
«Традиційно...»	145
«Шарадословці і шарадословки...»	146
«Я працюю – поетом!...»	147
«Майстри епітетів і тропів...»	148
«У сад романтики ходім!...»	149
«Покажи переваги сучасного...»	150
«Зневажливо промине...»	151
«Як прийде осінь, то найбільше слів...»	152
«Є вірші наче коні гужові...»	153
«Із космосом я зв'язуюся словом...»	154
«Жадання сердечні...»	155
ПРО АВТОРА	156

Літературно-художнє видання

Станіслав Олексійович ШЕВЧЕНКО

*КВІТИ НЕБЕСНІ
ЗЕМНОЇ ЛЮБОВІ*

Поезії

Передмова Бориса Ілліча ОЛІЙНИКА

Шевченко С. О.

Ш37 Квіти небесні земної любові: Поезії/
Передм. Б. І. Олійника. — К.: Криниця,
2006. — 160 с.: портр.

ISBN 966-7575-83-7

У новій книжці поет Станіслав Шевченко дошукується таємної суті людини в її зв'язках із космосом і витоками роду, з романтичним світом дитинства і прагматичною дійсністю, в якій нині править бал жадоба збагачення. Автор знімає запону з проявів фальші й лицемірства, випрозорює в контурах сьогодення вічний сенс краси, добра, справедливості, честі, гідності.

Характерними для віршів збірки є гостро-
та думки, пластика художніх засобів, тематич-
не та сюжетне розмаїття.

ББК 84.4УКР6

Головні редактори видавництва

І. Л. Андрієвська, Т. В. Майданович

Редактор — Т. В. Майданович

Художник — В. С. Мельничук

Художній редактор та відповідальна за випуск — В. Л. Андрієвська

Комп'ютерна верстка — О. І. Ролік

Гарнітура Гарамонд. Папір офсетний. Друк офсетний.

Підписано до друку 16.02.2006. Формат 84x100/32.

Обл.-вид. арк. 4,8. Ум. друк. арк. 5,0. Наклад 1 000 прим. Зам. № 6-3012

Видавництво «Криниця»

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів

видавничої справи ДК № 506 від 25.06.2001 р.

Україна, 02660, м. Київ-660, вул. Електротехнічна, 4-А
Tel./факс (044) 545-1006, (044) 515-7691, (044) 548-1019

Друк ВТ Київська потяга фабрика

04080, м. Київ, вул. Фрунзе, 51-в

тел. (044) 417-25-68

